

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Představitelé katolické církve v Rokycanech v letech
1734–2014**

Jana Cinkeová

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra filozofie

Studijní program Humanitní studia

Studijní obor Humanistika

Bakalářská práce

Představitelé katolické církve v Rokycanech v letech

1743–2014

Jana Cinkeová

Vedoucí práce:

Mgr. et. Bc. Dagmar Demjančuková, CSc.

Katedra filozofie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, březen 2015

.....

Děkuji vedoucí práce Mgr. et. Bc. Dagmar Demjančukové, CSc. za podnětné rady a za odbornost a vstřícnost při zpracování bakalářské práce a v neposlední řadě za důvěru v mé schopnosti a zaujetí obsahem práce, které mě vždy motivovalo k další činnosti.

OBSAH

1	ÚVOD	3
2	HISTORIE MĚSTA ROKYCANY.....	4
3	HLAVNÍ KATOLICKÉ CÍRKEVNÍ OBJEKTY V ROKYCANECH... 8	
3.1	Kostel Panny Marie Sněžné.....	8
3.2	Kostel Nejsvětější Trojice	9
3.3	Kostel sv. Petra a Pavla	10
3.4	Budova děkanství	11
3.5	Kaple Navštívení Panny Marie na Vršíčku	12
4	KATOLICKÁ CÍRKEV V ROKYCANECH DO ROKU 1733.....	14
5	DĚKANOVÉ, ADMINISTRÁTOŘI A MODERÁTOŘI ROKYCANSKÉHO VIKARIÁTU A FARNOSTI OD ROKU 1734.....	18
5.1	Šebestián Tomandl (1734–1763).....	18
5.2	Václav Tomandl (1763–1776).....	20
5.3	Jan Celestýn Künstler (1776–1805)	20
5.4	Ondřej Polák (1805–1831)	21
5.5	František Suchý (1831–1851).....	22
5.6	Josef Kreisinger (1851–1861)	23
5.7	Josef Kasper (1861–1886).....	23
5.8	Eduard Raus (1886–1925).....	25
5.9	Ignác Zahradník (1926–1945)	28
5.10	Jaromír Rýzner (1947–1950) + (1968–1990).....	32
5.11	Rudolf Kurek (1950–1951)	35

5.12	Pavel Grimmig (1951–1968).....	36
5.13	Josef Žák (1990–1993).....	37
5.14	Ján Ďuriga (1993–1994).....	39
5.15	Petr Franta (1994–1996).....	39
5.16	Jaroslav Hůlle (1996–2012)	39
5.17	Andrzej Jan Wegrzyn (2012 – dosud)	40
6	ZÁVĚR.....	43
7	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	44
8	RESUMÉ.....	47
9	PŘÍLOHY	48

1 ÚVOD

Cílem této práce je vytvořit chronologický přehled hlavních představitelů katolické církve působících ve vikariátu a farnosti Rokycany po jejich vzniku v roce 1734 do současnosti. Tento přehled dosud nebyl uceleně zpracován, přestože duchovní vždy patřili k významným představitelům města, kteří se podíleli na jeho kulturním, společenském, politickém, ale i stavebním vývoji. Současně je přihlédnuto k celkovému historickému kontextu, do jehož rámce jsou významné osobnosti zasazeny.

Druhou část práce věnuji stručné historii města Rokycan. Ve třetí části uvádím popis hlavních katolických církevních objektů v Rokycanech, o kterých se dále ve své práci zmiňuji v souvislosti s právě zde působícími představiteli této církve. Čtvrtá část práce je zaměřena na vývoj katolické církve od prvních písemných záznamů z konce 12. století do roku 1733, tedy do vzniku samostatného vikariátu Rokycany, ke kterému došlo v následujícím roce 1734. Pátá část je věnovaná děkanům, administrátorům a moderátorům působících v rokycanském vikariátu a farnosti Rokycany od roku 1734 do současnosti.

Vzhledem k tomu, že od roku 1988 pracuji jako samostatný odborný referent pro památkovou péči nejdříve na Okresním úřadě v Rokycanech a po jeho zániku na Městském úřadě v Rokycanech s posledními žijícími administrátory a moderátory Římskokatolické farnosti Rokycany, jsem spolupracovala při obnově církevních kulturních památek. Dovolila jsem si je proto oslovit s otázkou, jak se jim v Rokycanech žilo, co je zde mile či nemile překvapilo, čeho si nejvíce cení, čeho se jim podařilo v období jejich působení v Rokycanech dosáhnout. Jejich odpovědi jsou uvedeny v závěru páté části.

Ve své práci čerpám především z pamětních knih vikariátu Rokycany „Liber Memorabilium Ecclesiae, Capellarum Rokicanensium“ (dále jen Farní kronika, díl I. – viz příloha č. 1) a Gedenk Buch (dále jen Farní kronika, díl II. – viz příloha č. 2), které mi byly umožněny P. Andrzejem Janem Wegrzynem podrobně prostudovat.

2 HISTORIE MĚSTA ROKYCANY

Název Rokycany je odvozován od rokytí – nízkých vrb na lukách. *V průběhu staletí se v pramenech objevuje množství variant zápisů v různých jazycích, například Rokycan, Rokezan, Rokycano, Rochesanae, Rokyczanum, Rokitzan.*¹

Rokycany byly majetkem pražského biskupství pravděpodobně již od jeho založení v roce 973. Rokycany ležely na důležité obchodní a diplomatické cestě nazývané řezenská, vedoucí z Prahy do Bavorska. Rokycany plnily spolu s Horšovským Týnem roli důležitého dopravního uzlu mezi pražským a řezenským biskupstvím, neboť byly od sebe vzdáleny den jízdy koňmo a poskytovaly zázemí při cestách mezi Prahou a Řeznem.²

První doložitelná písemná zmínka o Rokycanech je uvedena v Kosmově kronice, popisuje události z roku 1110, kdy poskytl tehdejší pražský biskup Heřman dvorec v Rokycanech pro diplomatické jednání v dlouhotrvajících krvavých sporech o český knížecí stolec po zavraždění knížete Svatopluka mezi Přemyslovci Vratislavem II., Bořivojem II. a Vladislavem I. Na počátku roku 1110 přijel do Rokycan římský král Jindřich V., vystupující v konfliktu v roli arbitra, dále se zde shromáždila přední česká šlechta v očekávání dalšího vývoje událostí.³ Jindřich V. se právě v Rokycanech jasně postavil na stranu Vladislava I. V této době zde již zřejmě existovala dodnes zachovaná nejvýznamnější církevní stavba města, a to kostel Panny Marie Sněžné. Až do požáru v roce 1784 bylo na kamenném portálu jeho hlavního vchodu vytesáno vyobrazení, připomínající aktéry jednání i jeho výsledek⁴ (viz příloha č. 3).

Důležitou událostí bylo zřízení probošství augustiniánů kanovníků při kostele Panny Marie Sněžné v roce 1363. *Zakládající listina probošství je zároveň nejstarší dochovanou pergamenovou listinou určenou pro Rokycany.*⁵

Rokycany byly označovány jako jeden z nejvýznamnějších biskupských a poté arcibiskupských statků. Z rozhodnutí arcibiskupa Zbyňka Zajíce z Hasenburka se od

¹ HRACHOVÁ, Hana a David BOREK. *Rokycany*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2011. Dějiny českých, moravských a slezských měst. ISBN 978-807-4221-002.s. 20.

² Tamtéž, s. 20.

³ Tamtéž, s. 20.

⁴ Tamtéž, s. 21.

⁵ HRACHOVÁ, Hana. *Rokycany 1110–2010: 900. výročí první písemné zmínky o Rokycanech*. Rokycany: Město Rokycany, 2010. ISBN 978-80-254-5439-8. s. 18.

roku 1406 řídily právem Starého Města pražského a odvolávat se mohly k arcibiskupskému podkomořímu.⁶

Pravděpodobně v roce 1397 se v Rokycanech narodil Jan Rokycana (viz příloha č. 4), který byl v roce 1435 zvolen pražským arcibiskupem. Jeho zvolení však Řím nikdy nepotvrdil, neboť katolická církev neuznávala ve svém čele nikoho, kdo vyznával podobojím způsobem. Jan Rokycana vystoupil v roce 1433 na církevním koncilu v Basileji a zde se mu podařilo vyjednat tzv. Basilejská kompaktáta – přiznání nároku na přijímání kalicha pro příslušníky českých husitů. Jan Rokycana zemřel 21. února 1471 v Praze a byl pohřben v Týnském chrámu.⁷

V Rokycanech se v 15. století nacházel hrad, o jehož vzniku, umístění, ale i zániku toho dnes mnoho nevíme. Ve většině badatelských prací je hradní areál situován do prostoru dnešního Malého náměstí. Novodobé archeologické výzkumy přicházejí se zcela novou teorií a umísťují hradní areál do prostoru vedle kostela Panny Marie Sněžné.⁸ Existenci rokycanského hradu ještě v osmdesátých letech 15. století potvrzuje zápis v městské kronice, *kdy Zdeněk ze Švamberka prodal „dům za hradem“ jistému Martinu Čábovi.*⁹

Za husitských válek a krátce po nich Rokycany často střídaly majitele, až v roce 1498 se Rokycanští sami vyplatili z majetku rodu Švamberků za částku 1 200 kop českých grošů a staly se městem komorním, tedy soukromým královským majetkem.¹⁰ Ferdinand I. v říjnu zastavil městu majetek zrušeného proboštství augustiniánů se všemi dvory a vesnicemi. Díky loajálnímu postoji během stavovského povstání v roce 1547 Rokycany nepostihly sankce Ferdinanda I. a město naopak obdrželo několik privilegií. Ferdinand I. také vydal 14. května 1562 pro Rokycany znakové privilegium.¹¹ Původní znak, který tvořil černý štítek se zlatým břevnem uprostřed (znak pražského arcibiskupství), nad kterým vyrůstala horní polovina těla biskupa bez rukou v bílém rouše a s infulí na hlavě byl rozšířen o vyobrazení městského opevnění (viz příloha č. 4). Ten-

⁶ ČERNÁ, Věra. *Poklady národního umění, Rokycany, svazek 76–77*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Vyděhrad, 1947. ISBN neuvedeno., s. 7.

⁷ HRACHOVÁ, H., *Rokycany 1110–2010: 900 výročí první písemné zmínky o Rokycanech*, s. 45.

⁸ *Sborník Muzea Dr. Bohuslava Horáka Rokycany 7/1995*. Rokycany: Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech, 1995, s. 15.

⁹ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 22.

¹⁰ Tamtéž, s. 5.

¹¹ Tamtéž, s. 53.

to znak je v nezměněné podobě užíván dodnes.¹² 21. dubna 1584 byly Rokycany povýšeny na královské město, za toto povýšení do třetího stavu Rokycanští byli povinni zaplatit české komoře 7 590 kop grošů.¹³ V roce 1599 se uvádí, že v Rokycanech žilo 162 rodin a farář.

V letech 1609–1612 byl na Plzeňském předměstí za hradbami vystaven protestantský kostel Nejsvětější Trojice, v roce 1624 však již byl ve vlastnictví katolické církve.

Třicetiletá válka znamenala pro město značný devastující zásah, zejména při švédském vpádu 23.–25. října 1639. V roce 1642 byl v Rokycanech decimován Madlonův pluk, který byl obviněn z podílu na porážce císařských vojsk v bitvě u Breitenfeldu.¹⁴ Díky železářství a dolům na železnou rudu se z válečných škod město rychle vzpamatovalo. Budova děkanství byla vystavěna po roce 1728 na místě zaniklého proboštví. V letech 1744–1747 byla vystavěna poutní kaple Navštívení Panny Marie na Vršíčku nedaleko Rokycan.

Další pohromou pro Rokycany pak byly dva velké požáry v letech 1757 a především 1784, kdy bylo zničeno v podstatě celé město včetně radnice a kostela. Je udáváno, že vyhořelo 140 domů v centru, 88 na Pražském předměstí, 32 na Plzeňském předměstí a 103 stodol. Bez střechy nad hlavou zůstalo 1 700 obyvatel.¹⁵ Poté byly Rokycany znovu budovány již jako moderní město s rozvíjejícím se průmyslem. V roce 1848 je zde 332 domů a 3292 obyvatel.¹⁶ V roce 1850 byly Rokycany vybrány za sídlo okresního hejtmanství.¹⁷ Přelom 18. a 19. století je pak spojen s výstavbou měšťanských školních budov, gymnáziem, kasárnami, pivovarem, sokolovnou. Na přelomu 19. a 20. století žilo v Rokycanech již 6 000 obyvatel. Rozvoj Rokycan přerušila 1. světová válka, docházelo i k zastavování výroby v továrnách z důvodu nedostatku pracovních sil díky odvodům mužů. Je udáváno, že přímo z Rokycan jich ve válce zahynulo 157.¹⁸ V období první republiky a následujícím v Rokycanech proběhl stavební boom ve stylu moderny a funkcionalismu, došlo k výstavbě administrativních budov, budovy

¹² HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 59.

¹³ Tamtéž, s. 54.

¹⁴ Tamtéž, s. 85.

¹⁵ Tamtéž, s. 116.

¹⁶ Tamtéž, s. 126.

¹⁷ ČERNÁ, V., *Poklady národního umění, Rokycany*, s. 14.

¹⁸ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 156.

nového nádraží, koupaliště, nových kasáren a městských čtvrtí Rašínov a u Kovohutí. Počet obyvatel stoupl na 9 000.

Ve druhé světové válce se Rokycany staly významným místem historie. Město bylo osvobozeno Američany, na jeho východním okraji pak probíhala demarkační linie, kde se setkaly Rudá a americká armáda. Dne 9. května 1945 došlo v Rokycanech k zadržení prchajícího říšského ministra pro Protektorát Čechy a Morava Karla Hermanna Franka.

V 60. až 90. letech byl střed města obestavěn panelovými sídlišti, díky kterým byla vybourána původní zástavba městských předměstí. V roce 1992 byl střed města vyhlášen městskou památkovou zónou a postupnou obnovou získává zpět svoji historickou krásu.

V současné době žije v Rokycanech 14 274 obyvatel.

Rokycanský vikariát, ve kterém jsou dvě farnosti: Rokycany a Zbiroh, je počtem obyvatel nejmenším v Plzeňském kraji. Dle statistiky z roku 2001 je zde 45 788 obyvatel a římskokatolické církvi se přihlásilo 6 598 lidí (14,4 %). Nedělních bohoslužeb se pravidelně účastní 500 věřících (1,1 %).¹⁹

¹⁹ <http://www.farnostrokycany.ic.cz/>

3 Hlavní katolické církevní objekty v Rokycanech

V této části práce se zaměřím na základní popis hlavních církevních objektů v Rokycanech z hlediska jejich stavebního vývoje, datace jejich vzniku, případně zásadních oprav. Nebudu zde podrobně uvádět všechny doložitelné opravy ani popisy inventáře. Cílem této kapitoly je podat vstupní informaci o katolických církevních objektech v Rokycanech, o kterých se zmiňuji v následujících kapitolách bakalářské práce v souvislosti s jednotlivými představiteli katolické církve působícími v Rokycanech.

3.1 Kostel Panny Marie Sněžné

Kostel (děkanský) Panny Marie Sněžné na dnešním Masarykově náměstí v Rokycanech (viz příloha č. 5) je prokazatelně nejstarší stavbou historického jádra města. O jeho založení nejsou dochovány žádné písemné prameny. Byl vystavěn pravděpodobně za Karla IV. Po ničivém požáru města v roce 1784 byl během čtyř let nově vystavěn dle plánů Ignáce Jana Palliardiho, v té době však byl bez věže. Z původního gotického kostela je zachováno obvodové zdivo v lodi i kněžišti. Kostel je rozměrná trojlodní bazilika s podlouhlým trojboce zakončeným presbyteriem. Po obvodu kněžiště jsou v osách mezi okny kamenné opěráky. Hlavní loď i presbyterium jsou zaklenuty křížovou klenbou s výsečemi, boční lodi jsou zaklenuty plackami. Stěny původně gotického presbytáře a barokizované lodi jsou členěny pilastry. V západní části lodi je kruchta, ze severu k presbyteriu přiléhá sakristie.²⁰ Délka kostela je 39 metrů, šířka 17 metrů, kněžiště je široké 7,5 metru a výška do vrcholu zaklenutí lodi je 18 metrů.²¹

Na západní straně lodi byla v letech 1821–1823 přistavěna Františkem Hegerem mohutná hranolová věž, kde je zároveň umístěn i hlavní vchod do kostela, který navazuje na gotický lomený bohatě členěný portál. Věž byla v roce 1856 zvýšena o další patro, ve kterém vznikl byt pro věžného a ochoz. Stávající výška věže je 66 metrů.²²

²⁰ FOUĐ, Karel. *Městské památkové rezervace a zóny v Plzeňském kraji*. Vyd. 1. Plzeň: Plzeňský kraj, 2007. ISBN neuváděno. s. 171.

²¹ PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století. Politický okres Rokycanský*. 1. Vyd. Praha: Archeologická komise při ČA císaře Františka Josefa, 1900. ISBN neuváděno. s. 89.

²² FOUĐ, K., *Městské památkové rezervace a zóny v Plzeňském kraji*, s. 171.

Kostel Panny Marie Sněžné je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 28423/4-2410.²³

3.2 Kostel Nejsvětější Trojice

Kostel Nejsvětější Trojice (viz příloha č. 6) byl vystavěn protestanty za tehdejšími městskými hradbami v letech 1609–1615. Od roku 1624 byl ve vlastnictví katolické církve. Stavebně byl upraven v 18. století, kdy byla přistavěna z boku presbytáře na jedné straně sakristie a na druhé oratoř. Při ničivém požáru města kostel nevyhořel, byly však poškozeny jeho klenby trhlínami a v roce 1802 prošel rozsáhlejší opravou, při které byla původní klenba lodi zbořena a nahrazena plochým stropem a vystavěna nová věžička, která byla následně v roce 1872 zvýšena, a současně byla upravena i klenba presbyteria. Kostel Nejsvětější Trojice je jednolodní orientovaná stavba s užším polygonálně zakončeným kněžištěm. Po obvodu lodi i presbyteria jsou zděné opěráky. Západní průčelí je tvořeno renesančním štítem členěným slepými arkádami, k tomuto průčelí je přistavěna kaple sv. Rozálie. Kolem kostela se již od doby jeho vzniku rozkládal hřbitov, obehnaný zdí s branami z období kolem roku 1800.²⁴ Od roku 1784 byl zdejší hřbitov jediný, kde se smělo pohřbívat a pohřbívalo se zde až do roku 1931, kdy byl zřízen nový městský hřbitov nad Strání v Rokycanech. Hřbitov u kostela Nejsvětější Trojice byl úplně zrušen k 1. červenci 1967 a od 4. března 1972 začala jeho demolice.²⁵ Zůstalo zachováno pouze několik náhrobků, hrobka rodiny Fitzových, hrobka rodiny Veselých, márnice a velký litinový kříž. V průběhu 20. století byl hřbitov upraven na park.

Kostel byl smlouvou o výpůjčce ze dne 9. srpna 1967 propůjčen katolickou církví Městskému národnímu výboru v Rokycanech k užívání jako smuteční obřadní síň. Rekonstrukce kostela k tomuto účelu však nebyla dokončena a 29. srpna 1978 byla smlouva ze strany města vypovězena. O kostel Nejsvětější Trojice se od roku 2001 zajímala v Rokycanech nově působící pravoslavná církev, která jej nejdříve získala do pronájmu, a v roce 2003 byl převeden do jejího vlastnictví. 17. června 2003 po prove-

²³Evidenční list nemovité kulturní památky r. č. ÚSKP 28423/4-2410, zpracovatel Svoboda, Kováčová, 4. 6. 2007. MěÚ Rokycany – archiv OŠK.

²⁴FOUD, K., *Městské památkové rezervace a zóny v Plzeňském kraji*, s. 175.

²⁵HOFMAN, Karel. *Staré rokycanské domy, díl IV*. Vyd. 1. Rokycany: Městská knihovna v Rokycanech, 1998. ISBN neuvedeno, s. 6.

dených úpravách v interiéru v souladu s pravoslavnou liturgií byl kostel vysvěcen za účasti pravoslavného vladyky Kryštofa.²⁶

V roce 2006 město Rokycany vykoupilo od pravoslavné církve pozemky bývalého hřbitova kolem kostela a v roce 2012–2013 provedlo zásadní rekonstrukci tohoto prostoru na park U Plzeňské brány.

Areál kostela Nejsvětější Trojice je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 28175/4-2429, pod položkou 4 je pak samostatně veden náhrobek děkana Jana Celestýna Künstlera.²⁷

3.3 Kostel sv. Petra a Pavla

Není známo, kdy kostel sv. Petra a Pavla na předměstí Pátek vznikl, podle zasvěcení a polohy mimo opevněné gotické město lze uvažovat o jeho románském původu. Již v roce 1409 byl inkorponován kanonii augustiniánů. Je možné, že předměstí Pátek, které má rozvinutou půdorysnou strukturu, bylo ve středověku předlokační osadou Rokycan s vlastním kostelem. U biskupského majetku je také možné předpokládat větší počet kostelů. Za husitských válek, kdy bylo město dobyto, byl i kostel sv. Petra a Pavla poničen. Obnoven byl pravděpodobně ve 40. letech 15. století, o čemž vypovídá i jeho zjištěná pozdně gotická podoba. Tato přestavba mohla být natolik zásadní, že skryla jeho případnou starší podobu. Kostel Panny Marie Sněžné byl od husitského vpádu až do roku 1624 utrakvistický a kostel sv. Petra a Pavla byl využíván katolickou menšinou. V průběhu třicetileté války, která město těžce zasáhla, došlo v letech 1619 a 1639 k vypálení předměstí. K následné barokní přestavbě kostela sv. Petra a Pavla došlo zřejmě až v roce 1718, kdy je ve farních účtech informace o blíže nespecifikované přestavbě tohoto kostela. V roce 1784 při velkém požáru města kostel sv. Petra a Pavla vyhořel. Původně měl být znovu opraven, stavitel Anton Bartl vypracoval rozpočet, ale došlo pouze k jeho základnímu zajištění a z finančních důvodů bylo rozhodnuto pouze o provedení opravy kostela Panny Marie Sněžné. Kostel sv. Petra a Pavla byl v roce 1789 spolu s přilehlým hřbitovem zrušen. V roce 1790 došlo k jeho dražbě, spolu s pozemkem a ohradní zdí byl vydražen za 251 zlatých. Nový majitel ho poté přestavěl

²⁶ <http://rokycanyhomepage.ic.cz/plzenskepredmesti12.htm>

²⁷ Evidenční list nemovité kulturní památky r. č. ÚSKP 28175/4-2429, zpracovatel Svoboda, Kováčová, 4. 6. 2007. MěÚ Rokycany – archiv OŠK.

na obytný dům, kdy využil zdivo kostelní lodi a presbyterium zcela odboural a otvor po něm byl dozděn v plné šíři zdi. Obvodové zdi byly prolomeny novými okny, částečně byla okna umístěná i v místech původních okenních otvorů. Vstup na severní straně byl zachován, k jižní straně byly přistavěny pavlače a budova byla zastřešena valbovou střechou se šindelovou krytinou. Byty zde existovaly až do roku 1974, kdy byla zahájena zásadní rekonstrukce objektu, která byla dokončena v roce 1978, a vznikly zde kanceláře a byt správce. Tato rekonstrukce byla provedena v duchu tehdejších názorů a byla poznamenána omezenými možnostmi „socialistického“ stavebnictví. Byly otlučeny všechny omítky, dřevěné podlahy, povalové stropy, pozůstatky černé kuchyně, byly odstraněny a okenní a dveřní výplně byly vyměněny.²⁸

Tento objekt (viz příloha č. 7), který má v současné době číslo popisné 117, je ve vlastnictví města Rokycany a v letošním roce byla zahájena jeho další celková rekonstrukce, která je prováděna v souladu s požadavky státní památkové péče.

Objekt č. p. 117 je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 22003/4-2420.²⁹

3.4 Budova děkanství

Dnešní budova děkanství č.p. 52 v ulici Josefa Urbana v Rokycanech (viz příloha č. 8) byla vystavěna v sousedství kostela Panny Marie Sněžné v letech 1731–1738 podle plánů rokycanského zednického mistra Jana Hoffmanna. V některých pramenech je jako autor stavby uváděn Giacomo Antonio Canevale, ten však v té době vedl přestavbu kláštera ve Svaté Dobrotivé.³⁰

V roce 1784 při ničivém požáru budova děkanství vyhořela a následně obnovena. V průběhu 19. a 20. století byla opakovaně opravována. Ve stávající podobě je to barokní patrová stavba s mělkým rizalitem na průčelní straně, zastřešená valbovou střechou.

²⁸ Projektový atelier pro architekturu a pozemní stavby, s.r.o., Bělehradská 199/70, Praha 2: *Rekonstrukce objektu č. p. 117 přilehlých prostranství a stavebních objektů v ulici Pod Kostelem, Rokycany, Průvodní a souhrnná technická zpráva*, 2013. s. 15–16.

²⁹ Evidenční list nemovité kulturní památky r.č. ÚSKP 22003/4-2420, zpracovatel Hradecká, Sokol, 20. 9. 2006. MěÚ Rokycany – archiv OŠK.

³⁰ FOUĐ, K., *Městské památkové rezervace a zóny v Plzeňském kraji*, s. 173

Budova děkanství č. p. 52 je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 32361/4-2394.³¹

3.5 Kaple Navštívení Panny Marie na Vršíčku

Kaple Navštívení Panny Marie (viz příloha č. 9) se nachází cca 3 km severozápadně od Rokycan na vrchu Vršíček a tvoří významnou architektonickou a krajino tvornou dominantu. Její typickou siluetu vnímá každý, kdo byt' jen míjí město Rokycany ať už po dálnici nebo železnici. Kaple byla postavena v letech 1744–1747 stavitelem Janem Mourkem, je to jednoduchá orientovaná barokní stavba rozšířená na západní straně věžemi. Prostor lodi je čtvercového půdorysu, ke každé straně je připojený rizalit, přičemž severní a jižní rameno rizalitu zaujímá v patře oratoř, na západní straně se nachází v přízemí předsíňka a v patře kruchta, na východní straně je pak presbytář. Centrální část lodi je zakryta kupolovitou střechou, která zhruba kopíruje obrys klenby, je kryta měděným plechem a prolomená čtyřmi obdélnými okny s obloukovými záklenky. Fasáda kaple je členěná profilovanou římsou, nárožními pilastry a lisénovým rámem. Ve středu každého rizalitu je umístěn vstup osazený pískovcovým ostěním. Dominantní je portál na západní straně, který má ve vrcholu osazený klenák s letopočtem 1747. Interiér lodi je zaklenut kupolí s prostupem do lucerny, po jehož obvodě je v omítce vlnitý zlacený pás s čabrakami. Vítězný oblouk je tvořený pilastry a výraznou římsou. Presbytář je zaklenut valenou klenbou. V roce 1934 byla ke kapli na východní straně přistavěna vnější kazatelna ze železobetonu s mramorovým obložěním v moderním funkcionalistickém slohu a venkovní oltář byl proveden z travertinu.³²

Kaple je přístupná od východu jednak táhlou serpentinou zřízenou v roce 1890, jednak kamenným schodištěm, které stoupá od paty východního svahu Vršíčku kolmo vzhůru až k předpolí kaple. Toto schodiště má celkem 77 schodišťových stupňů. Nejvýše položené pole o 18 stupních bez nápisů je pravděpodobně pozůstatkem původního schodiště z roku 1747, dále jižně navazuje starší kamenné schodiště o 7 stupních, pravděpodobně z roku 1844. Převážná část schodiště 52 stupňů byla zřízena v roce 1894 k 150. výročí položení základního kamene ke stavbě kaple z výnosu dobrovolných sbí-

³¹ Evidenční list nemovité kulturní památky r. č. ÚSKP 32361/4-2394, zpracovatel Hradecká, Sokol, 19. 6. 2006. MěÚ Rokycany – archiv OŠK.

³² Tamtéž.

rek rokycanských občanů. Schody jsou provedeny ze žuly, nástupní hrana je okosená. Na čelní straně schodišťových stupňů jsou vytesána jména dárců.³³

Kaple byla průběžně opravována, poslední velká generální oprava proběhla v letech 1994–2000. V té době byla kaple již v havarijním stavu, několikrát vykradená.

Areál kaple Navštívení Panny Marie na Vršíčku je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 35972/4-2430. V roce 1974 schválila rada Městského národního výboru v Rokycanech převod kaple na Vršíčku darovací smlouvou z majetku města do majetku Římskokatolické církve. Schodiště ke kapli bylo za kulturní památku prohlášeno dodatečně rozhodnutím Ministerstva kultury České republiky č. j. 49147/2012 dne 24. 7. 2012³⁴.

³³ Evidenční list nemovité kulturní památky r. č. ÚSKP 28423/4-2410, zpracovatel Svoboda, Kováčová, 3. 6. 2007. MěÚ Rokycany – archiv OŠK.

³⁴ Tamtéž.

4 KATOLICKÁ CÍRKEV V ROKYCANECH DO ROKU 1733

V roce 1176 je v souvislosti s farním kostelem poprvé zmiňován rokycanský arcijáhen Zdeslav.³⁵ V roce 1295 dal biskup Tobiáš z Bechyně farní kostel, pravděpodobně v místě dnešního kostela Panny Marie Sněžné, spolu s farou opevnit. Roku 1329 je uváděn farář Matouš, roku 1342 Václav Syfridův z Dušník a roku 1357 farář Blažek.³⁶ První pražský arcibiskup *Arnošt z Pardubic vydal 18. srpna 1363, po více než dvou letech příprav konečně i zakládající listinu své již čtvrté augustiniánské kanonie v Rokycanech.*³⁷ Povýšil tak farní kostel na kolegiátní a ustanovil při něm konvent řeholních kanovníků řádu sv. Augustina. Vzniklý klášter nesl název Domus St. Mariae in Rokiczano. Bylo zde šest kanovníků, z nichž jeden byl vždy duchovním správcem farnosti a zároveň proboštem, kterého jmenoval přímo arcibiskup. V roce 1365 je uváděn probošt Michal, který byl do doby svého jmenování pokladníkem arcibiskupa.³⁸ S pomocí arcibiskupa Jana Očka z Vlašimi byly od roku 1365 získávány domy pro budování konventu a proboštského domu. Probošta Michala nahradil v letech 1368–1380 probošt Blažej a v letech 1380–1397 Domaslav, zvaný Dománek nebo Domanko. Po Domaslavově rezignaci v roce 1397 byl proboštem ustanoven Václav Faulfiš, který tento post zastával do roku 1405. V roce 1406 klášter vyhořel, byl však obnoven. Po rezignaci probošta Václava Faulfiše byl v čele konventu potvrzen řeholník Mikuláš, v roce 1407 pak další z řádových bratří Jakub. V letech 1408–1421 byl představeným kláštera Jan z Radnic.³⁹ Ten také obdržel poslední listinu Václava IV., věnovanou konventu v Rokycanech, která pochází z roku 1418 a král v ní povoluje proboštovi koupit a prodat blíže neurčený majetek. Augustiniánský klášter byl v únoru 1421 zpustošen husitskými jednotkami pod vedením Jana Žižky. Probošta Jana z Radnic táborité zajali a upálili ho uprostřed kostela v zabedněném sudu. Ostatní řeholníci byli dle legendy oběšeni na trámu. Po zničeném proboštví převzali za husitství duchovní správu faráři, docházelo však k jejich častým výměnám a na přelomu 20. a 30. let 15. století zde prav-

³⁵ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 25.

³⁶ Tamtéž, s. 25

³⁷ HLEDÍKOVÁ, Zdeňka. *Arnošt z Pardubic: arcibiskup, zakladatel, rádce*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2008. ISBN 978-80-702-191-19. s. 100.

³⁸ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 26

³⁹ Tamtéž, s. 27–28

děpodobně převládala kališnická strana, která držela i kostel Panny Marie Sněžné. Kato-
ličtí kněží sloužili mše v dnes již neexistujícím kostele sv. Petra a Pavla.⁴⁰

V devadesátých letech 15. století bylo v Rokycanech znovu obnoveno probošství
augustiniánů kanovníků.⁴¹ Byla zde bohatá knihovna rozdělená na několik oborů
a obsahující 200 – 250 svazků. Roku 1509 klášteru potvrdil výsady král Vladislav II.
Jagellonský. Roku 1513 je zmiňován probošt Václav v souvislosti se zřízením rybníků,
v roce 1542 byl do rokycanského probošství povolán bratr Brikcius. *Na začátku února
1544 uložil Ferdinand I. nejvyššímu sudímu, aby zabezpečil rokycanský klášter, kde
vymřeli všichni mniši.*⁴² Ke znovu osídlení kláštera však již nedošlo. V roce 1546 si
rokycanští měšťané vymohli na Ferdinandu II. zástavu klášterních statků a na město
přešla povinnost starat se o oba kostely (kostel Panny Marie Sněžné a kostel sv. Petra
a Pavla) a vydržovat katolického kněze a kaplana. V roce 1558 získalo město povolení
opravit probošství s farou a postavit zde špitál. Podoba těchto budov není dnes známá,
dozvídáme se o nich jen ve zmínkách spojených s farou. „*Areál měl bránu k městu
a vlastní bránu z městského opevnění. Hovoří se o světniče v klášteře nad předními
vraty.*“⁴³ Konvent zanikl v roce 1566. Jeho definitivní konec byl potvrzen v roce 1575
Maxmiliánem II., kdy prodal městu Rokycany veškerý majetek zaniklého kláštera. Pů-
vodní probošství bylo strženo a na jeho místě byla v roce 1575 postavená nová fara.⁴⁴
V té době byly Rokycany označovány za katolické město. Zrušením Basilejských kom-
paktát v roce 1567 a vydáním České konfese v roce 1575, která požadovala nábožen-
skou svobodu pro nekatolíky, došlo k vyostření sporů i v Rokycanech mezi katolickým
duchovním a nekatolickou většinou občanů. V roce 1583 je uváděn děkan Jan z Volyně,
po něm Václav Rakovnický, jeho nástupcem byl Jakub Franěk, který v dubnu 1595 po
půl roce působení Rokycany opustil. V roce 1596 je uváděn děkan Pavel, který zde po-
byl také velice krátce a v roce 1597 byl arcibiskupem dosazen Jan Skulteta, který se
v roce 1612 stal plzeňským arciděkanem. V roce 1609 se přihlásil ke konfesi děkan Da-

⁴⁰ HOFMAN, Karel. *Rokycany, dvacet pět nových pohledů do historie města 1110–1986*. Vyd. 1. Rokycany: K. Hofman, 1991. ISBN neuvedeno, s. 5.

⁴¹ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 71.

⁴² Tamtéž, s. 72

⁴³ VLČEK, Pavel, Petr SOMMER a Dušan FOLTÝN. *Encyklopedie českých klášterů*. 1. vyd. Praha: Libri, 1997, 782 s. ISBN 80-85983-17-6. s. 73.

⁴⁴ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 73.

niel Rejsek⁴⁵ a přešel k nekatolíkům. Od roku 1617 se Rokycany klonily ke kalvínství. V březnu 1619 byl po Lukášovi Noverariovi z Tábora dosazen na faru děkan Matěj Cultarius ze Žatce.⁴⁶

Zrušení Rudolfova majestátu (vydán 9. července 1609 a nařizoval, že v královských městech mají obě konfese provozovat svobodně své náboženství), císařem Ferdinandem II., který 3. června 1621 uzákonil v Čechách katolické náboženství jako jediné povolené, se samozřejmě dotklo i Rokycan. Rekatolizace probíhala nejprve v katolických městech, neboť ta byla přímo podřízena králi. Od dubna 1624 nesměla královská města přijímat nekatolíky a následně byl vydán zákaz provozovat živnosti příslušníky jiného než katolického vyznání. *Do Rokycan byl vyslán v prosinci roku 1624 Zdeněk Lev z Kolovrat, který na shromáždění promluvil o rebelii a snažil se všechny přimět k přestupu ke katolictví. Rokycanští se měli rozhodnout, zda přestoupí okamžitě, do dvou týdnů anebo vůbec a podle toho se zapsat do příslušného seznamu. Ke katolictví přestoupilo ihned pouhých šest osob.*⁴⁷ Ve městě byla v té době většina protestantů, malá část obyvatelstva se hlásila ke kalvínství.⁴⁸

Od roku 1624 byl děkanem Šebestián Bartoloměj Crispin (Kryšpín), který zde působil až do své smrti v roce 1658. Jeho nástupce Jiří Řehoř Bouzek zemřel již po roce svého působení zde v roce 1659. Mezi lety 1659–1664 spravoval děkanství křížovník s červenou hvězdou Jakub Jaron z Rozenštejnu, který založil první rokycanskou matriku⁴⁹ a v roce 1660 „*Registra kostelní duchodův zádušních v chrámu Páně hlavního založení Matky Boží Sněžné v královském městě Rokycanech*“,⁵⁰ úvodní část je psaná česky, soupis inventáře (kostelních knih, bohoslužebných rouch, nádob, kostelního zařízení a finanční záznamy) jsou v latině. V záznamech pokračoval i děkan Ladislav Frozín Březnický, který v Rokycanech působil v letech 1664–1698.

V soupisu věřících osob nově obrácených ke katolické víře z roku 1676 je v Rokycanech uváděno 30 osob. Během století však katolictví ve městě převládlo,

⁴⁵ RODR, Miroslav. *Náboženské poměry v Rokycanech v době reformační (Od Husa k Bílé hoře)*. Vyd. 1. Rokycany, 1959. ISBN neuvedeno, s. 20.

⁴⁶ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 104.

⁴⁷ Tamtéž, s. 104

⁴⁸ RODR, M., *Náboženské poměry v Rokycanech v době reformační*, s. 25

⁴⁹ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 105

⁵⁰ HOFMAN, Karel, *Kostel Panny Marie Sněžné v Rokycanech*, Vyd. 1. Rokycany: K. Hofman, 1991. ISBN neuvedeno. s. 9.

a když byl 13. října 1781 vyhlášen Toleranční patent Josefa II., nikdo se k jinému než katolickému náboženství nepřihlásil.

Děkan Ladislav Frozín založil v roce 1673 Bratrstvo blahoslavené Panny Marie Sněžné, které ihned po založení mělo 370 členů, tj. přibližně polovina obyvatel města. Toto sdružení věřících vedené duchovním bylo určeno pro širokou veřejnost bez ohledu na sociální a majetkové poměry. Členové získávali odpustky za účast na bohoslužbách, procesích, pohřbech a měli tak jistotu, že se jejich duše po smrti vyhne očistci. Členy mohly být i ženy, ale povinnost účastnit se liturgických zpěvů byla dána pouze mužům. Bratrstvo bylo zrušeno na základě dekretu Josefa II. z 22. května 1783. Z jejich zpěvníků se dodnes zachovaly pouze zlomky.⁵¹ Děkan Ladislav Frozín rovněž vzorně pečoval o kostel Panny Marie Sněžné, za něho byly roku 1680 postaveny nové varhany, v roce 1690 do věže zavěšen velký zvon a v roce 1694 provedena oprava kostelních hodin. Od roku 1689 byl děkanem Jiří Stanislav Rydl, který byl předtím farářem v Radnicích, Nepomuku a Klatovech. V Rokycanech žil do roku 1704, v tomto roce zde založil matriku zemřelých. Pouze tři roky, v letech 1704 – 1707, působil v Rokycanech děkan František Vít Beck, kterého vystřídal bratr předchozího děkana Daniel Rydl. V letech 1724–1763 byl děkanem Šebestián Tomandl, za něhož došlo k rozdělení plzeňského vikariátu na plzeňský a rokycanský.⁵²

Tomuto významnému předělu v dějinách katolické církve v Rokycanech a jejím představitelům zde působících až do současnosti se budu podrobněji věnovat v následující části práce. Letopočty uváděné v podnadpisu kapitol, za jménem děkana, administrátora či moderátora, označují roky, ve kterých v Rokycanech působili jako představitelé farnosti.

⁵¹ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 109.

⁵² Tamtéž, s. 24.

5 DĚKANOVÉ, ADMINISTRÁTOŘI A MODERÁTOŘI ROKYCANSKÉHO VIKARIÁTU A FARNOSTI OD ROKU 1734

5.1 Šebestián Tomandl (1734–1763)

V Rokycanech působil v letech 1724–1763, úřad děkana zastával až do svých 71 let. V roce 1734 došlo k rozdělení plzeňského vikariátu na plzeňský a rokycanský a Šebestián Tomandl se stal v témže roce vikářem. Bylo mu podřízeno 14 farností na Rokycansku a Blovicku.⁵³

V prvním díle farní kroniky psaném latinsky je uveden na straně 82 až 88 tento volně přeložený zápis: *A tak (dosavadní) děkan a vikariátní sekretář (vikariátu plzeňského) Šebestián (Tomandl) v roce 1732, když téhož roku dosavadní arciděkan plzeňský byl ustanoven jedním z pražských kanovníků a plzeňský vikariát se tím uprázdnil, byl ustanoven administrátorem téhož vikariátu následujícími slovy* (následuje opis úředního latinského dopisu pražského arcibiskupství o ustanovení dosavadního rokycanského děkana a sekretáře vikariátu plzeňského Šebestiána Tomandla správcem plzeňského vikariátu datovaného na konci „V Praze v kanceláři arcibiskupské 13. listopadu 1732“ (viz příloha č. 10). *Jména podřízených (Šebestiánu Tomandlovi) farářů rokycanského vikariátu* (zde je podstatná chyba pisatele, neboť se jedná o seznam farářů z tehdejšího celého plzeňského vikariátu). *A tak to trvalo až do roku 1734, kdy v témž roce byl vikariát (plzeňský) rozdělen takto: polovina rokycanská* (byla spravována z Rokycan), (druhá) *polovina zůstala plzeňská* (následuje opis latinsky psané listiny z arcibiskupství s datem na konci 30. ledna 1743). *Pak byl rozdělen (spisový) archiv* (opis latinského listu arcibiskupské kanceláře, datovaný v závěru 23. března 1734). *Téhož roku 1734 byl Šebestián (Tomandl) ustanoven vikářem (rokycanským), když byl předtím zbaven správy celého dřívějšího vikariátu plzeňského* (opět následuje opis příslušné úřední listiny pražského arcibiskupství s datem 21. září 1734). Na posledních stranách zápisu, který se vztahuje k tomuto rozdělení, jsou uvedena jména všech kněží a administrátorů, podřízených zřízenému vikářskému úřadu: *děkan staroplzenecký Adam Jiří Lipovský, těnovický Gabriel Ondřej Věchet, poríčský František Antonín Pánek, osecký Ignác Possler, čížkovský Jakub Ignác Vorel, sečský Jan Václav Kůs, bílovický Vojtěch Straka, planský*

⁵³HOFMAN, K., *Kostel Panny Marie Sněžné v Rokycanech*, s. 24.

*Silvestr Hetzer z řádu cisterciáků, radnický Václav Růžička, mirošovský Václav Emeric, chválenický Josef Václav Fischer, rusínský Antonín Josef Matoch, administrátor Borský Viktorin František Cassiu, administrátor mitrovický Gabriel Věchet.*⁵⁴(viz příloha č. 10)

V roce 1728 vyhořela budova děkanství a požárem byly zřejmě zničeny i nejstarší matriky a další písemnosti. Nová budova děkanství byla vystavěna v letech 1729–1736 pravděpodobně podle plánů Jana Hofmana. Stavba se protahovala zejména z důvodu nedostatku finančních prostředků, děkan a kaplan po dobu výstavby bydleli v soukromých domech.⁵⁵

V roce 1736 založil Šebestián Tomandl matriku sňatků.⁵⁶

Šebestián Tomandl byl rovněž jedním z iniciátorů stavby kaple Navštívení Panny Marie na Vršíčku u Rokycan. Už v roce 1680, kdy Rokycany zůstaly uchráněny před morovou epidemií, která sužovala okolní města (například z Prahy se do Rokycan na celý rok přestěhoval apelační soud), se měšťané zavázali vystavět nějakou zbožnou stavbu jako poděkování, slib ale nesplnili. Ještě v roce 1713 Rokycany opět unikly epidemii, ale v roce 1741 již město naplno zasáhla morová nákaza. Městu se kvůli epidemii vyhýbal obchod a tím trpěl blahobyt měšťanů, mnozí z nich zemřeli. Děkan Šebestián Tomandl si tehdy vzpomněl na dávný a nesplněný slib daný před 25 lety, kdy v Praze řádl mor, že u vsi Litohlavy na „Březovém vrchu“ zbuduje město kapli Navštívení Panny Marie. Tehdy plán nebyl realizován především pro nedostatek peněz. Nyní, pod dojmem morové epidemie, Rokycanští neotáleli. Peníze na zřízení kostela získali měšťané veřejnou sbírkou a 27. května 1744 byl položen základní kámen za přítomnosti děkana Šebestiána Tomandla, Matěje Švantleho z Třebeska – sudího a poštmistra, Jana Krofty – primase a Jana Poláka – purkmistra. Stavba kaple byla dokončena v roce 1747.⁵⁷

⁵⁴ CINKEOVÁ, J. Re: Překlad latinského textu [elektronická pošta]. Message to: Vratislav Ryšavý, Překlad latinského textu s komentáři, 25. 11. 2014, cit. [2015-03-02]. Osobní komunikace.

⁵⁵ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 106

⁵⁶ HOFMAN, K., *Kostel Panny Marie Sněžné v Rokycanech*, s. 24.

⁵⁷ ČERNÁ, V., *Poklady národního umění, Rokycany*, s. 34.

5.2 Václav Tomandl (1763–1776)

Václav Tomandl byl mladším bratrem děkana Šebestiána Tomandla a jako děkan působil v Rokycanech v letech 1763–1779. Inicioval opravu interiéru kostela Panny Marie Sněžné, rokem 1763 je datovaná smlouva s plzeňským varhanářem Janem Leopoldem Rauschem o postavení nových varhan a v roce 1768 byla dřevěná kruchta stržena a nahrazena zděnou, nově byla upravena krypta, položena kamenná dlažba, kostel byl vybělen a vybaven novými lavicemi.⁵⁸

5.3 Jan Celestýn Künstler (1776–1805)

Úřad rokycanského děkana Jan Celestýn Künstler zastával v letech 1776–1805. Založil latinsky psanou pamětní knihu vikariátu „Liber Memorabilium Ecclesiae, Capellarumg Rokicanensium.“ Nedlouho po své instalaci se musel potýkat s následky velkého požáru města, který vypukl 12. září 1784.⁵⁹ Při požáru se zřítil krov věže kostela Panny Marie Sněžné, hořící trámy prorazily klenbu lodi kostela i portál, vyhořel interiér a poškozen byl oltář. Město Rokycany oznámilo dopisem královskému podkomořskému úřadu, že vyhořel kostel Panny Marie Sněžné i kostel sv. Petra a Pavla. Konání mší bylo v této době přesunuto do kostela Nejsvětější Trojice, který jako jediný z kostelů nebyl požárem výrazně zasažen. V odpovědi z 19. listopadu 1784 bylo navrženo neobnovovat kostel sv. Petra a Pavla a přestavba kostela Panny Marie Sněžné byla podkomořským úřadem zadána pražskému staviteli Ignáci Janu Palliardimu. Ten přípravy na stavbu dokončil 17. února 1787 a základní kámen kostela byl slavnostně položen 30. května 1787. Ignác Jan Palliardí zhotovil i plány kostelní věže, ta však podle nich z finančních důvodů postavena nebyla. Zvony byly provizorně zavěšeny v dřevěné zvonici postavené vedle kostela. Dne 12. září 1789 byl nově postavený kostel slavnostně vysvěcen.⁶⁰ Jeho interiér byl tehdy zařízen vybavením z rušených kostelů, hlavní mramorový oltář, postranní oltář a varhany pochází od sv. Michala na Starém městě pražském. Kazatelna a dvě lavice jsou ze zrušeného dominikánského kláštera v Plzni a věžní hodiny z kostela sv. Václava v Plasích.⁶¹

⁵⁸ HOFMAN, K., *Kostel Panny Marie Sněžné v Rokycanech*, s. 24.

⁵⁹ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 126.

⁶⁰ HOFMAN, K., *Kostel Panny Marie Sněžné v Rokycanech*, s. 13.

⁶¹ Tamtéž, s.16.

Jan Celestýn Künstler se nedlouho po požáru osobně vypravil do Prahy, aby za 400 zlatých vybraných mezi farníky pořídil novou monstranci. Ve zlatnickém obchodě v Jezuitské ulici našel nádhernou barokní 76 cm vysokou stříbrnou monstranci ze zrušeného chotěšovského kláštera, i když její cena byla mnohem vyšší, podařilo se mu ji za 400 zlatých zakoupit.⁶²

Jan Celestýn Künstler udržoval styky s Josefem Dobrovským, který jako devětatřicetiletý navštívil v roce 1779 Rokycany, aby si prohlédl bývalou klášterní knihovnu a popsal zde dochované rukopisy a staré tisky. Nalezl mezi nimi i jediný životopis pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna, ten poté vydal tiskem.⁶³

V roce 1797 je uváděno, že v Rokycanech žilo 2253 osob katolického vyznání a 18 židů.⁶⁴

V době napoleonských válek, kdy přes Čechy několikrát táhla vojska, byly na trase zřizovány „pochodové stanice“, kdy po třech dnech pochodu byl den oddechu, jednou z nich byly i Rokycany. V polovině července 1799 přitáhl do města početný oddíl kozáků, vedený generálem Borodinem. Důstojníci byli ubytováni v domech měšťanů a na děkanství.⁶⁵

Jan Celestýn Künstler zemřel 25. prosince 1805, je pohřben u kostela Nejsvětější Trojice, jeho pískovcový náhrobek se nachází na jižní straně u obvodové zdi kostela. (viz příloha č. 11).

5.4 Ondřej Polák (1805–1831)

Rokycanským děkanem byl Ondřej Polák v letech 1805–1831 až do své smrti. Za jeho působení byla postavena podle plánů pražského stavitele Františka Hegera věž kostela. Základní kámen byl položen 4. října 1821 a vysvěcena byla 15. října 1823.⁶⁶

Děkan Ondřej Polák udržoval společenské styky s rodinou hrabat ze Šternberka, která vlastnila radnické panství. Když zakladatel panství Jáchym Šternberk zemřel v roce 1808 na nedalekém zámku v Březině, děkan Ondřej Polák vykonával pohřební

⁶² HOFMAN, K., *Kostel Panny Marie Sněžné v Rokycanech*, s. 25.

⁶³ Tamtéž, s. 25.

⁶⁴ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 127.

⁶⁵ Tamtéž, s. 118.

⁶⁶ HOFMAN, K., *Kostel Panny Marie Sněžné v Rokycanech*, s. 14.

obřad. V roce 1818 bylo v Praze založeno Národní muzeum, zakladatelem byl Kašpar Maria Šternberk. Děkan Ondřej Polák zorganizoval peněžitou sbírku a její výtěžek 97 zlatých v roce 1819 muzeu odeslal. Po založení Společnosti vlasteneckého muzea v Čechách se děkan Ondřej Polák stal jejím přispívajícím členem a kolektivním členem se pak stalo i veškeré duchovenstvo rokycanského vikariátu.⁶⁷

15. června 1810 krátce navštívil při cestě do Plzně Rokycany císař František I. s císařovnou Karolinou a dcerou. U Pražské brány byli uvítáni purkmistrem Rokycan Ferdinandem Šimonem Heyrovským, děkanem Ondřejem Polákem a školní mládeží. Na náměstí se pak konala přehlídka ostrostřelců.⁶⁸

5.5 František Suchý (1831–1851)

František Suchý se narodil 4. prosince 1780 a v Rokycanech působil již na počátku 19. století jako kaplan a znovu sem byl dosazen v roce 1831 jako děkan. V roce 1836 nechal děkan František Suchý se souhlasem magistrátu a nadřízených úřadů osázet Voldušskou stráň asi 800 třešňovými stromky, z výnosu prodeje ovoce pak bylo placeno ošacení pro nejchudší žáky rokycanských škol.⁶⁹ V roce 1838 se podílel na zřízení opatrovny pro tři až šesti leté děti nejchudších obyvatel Rokycan.⁷⁰ Věnoval se také činnosti divadelních ochotníků v Rokycanech. Hrát jako kněz nesměl, ale působil zde jako dramaturg a režisér. Na děkanství je zachováno tištěné libreto Weigelovy opery „Rodina švejcarská“, která byla sehraána dne 30. září 1838. V libretu jsou psané zřejmě rukou Suchého režijní poznámky a úpravy textu.⁷¹

Děkan František Suchý se velice dobře znal s profesorem plzeňského gymnázia, premonstrátem Františkem Josefem Smetanou. Jeho synovcem byl Bedřich Smetana, který s ním jako mladý student Rokycany navštívil nejméně čtyřikrát v letech 1841–1842 a koncertoval v několika zdejších měšťanských rodinách a na děkanství. Doloženy jsou jeho návštěvy 16. února 1841, 14. dubna 1841, 6. února 1842 a 5. července 1842. Děkan František Suchý sám výborně hrál na violoncello.⁷²

⁶⁷ HOFMAN, K., *Kostel Panny Marie Sněžné v Rokycanech*, s. 26.

⁶⁸ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 118.

⁶⁹ Tamtéž, s. 122.

⁷⁰ HOFMAN, K., *Kostel Panny Marie Sněžné v Rokycanech*, s. 27.

⁷¹ Tamtéž, s. 27.

⁷² Tamtéž, s. 27.

Konec života děkana Františka Suchého byl smutný, dne 22. listopadu 1846 byl o svátku patronky sv. Cecilie při mši, kdy hrál na kůru raněn mrtvicí. Zemřel 4. dubna 1851.⁷³ Pohřben je u kostela Nejsvětější Trojice, kde v obvodové zdi presbytáře je vsazena jeho náhrobní deska (viz příloha č. 12).

5.6 Josef Kreisinger (1851–1861)

Josef Kreisinger (viz příloha č. 13) se narodil v roce 1807 v Drahoňově Újezdě. Celou svoji kněžskou dráhu prožil v Rokycanech, ihned po svém vysvěcení v roce 1834 se zde stal kaplanem. Děkanem byl v letech 1851–1861, k jeho zvolení došlo 11. října 1851.⁷⁴ Zemřel 2. prosince 1862. Pohřben je u kostela Nejsvětější Trojice.

Když byla v Rokycanech v roce 1844 zřízena hlavní škola, byl Josef Kreisinger jmenován jejím prvním ředitelem a učitelem náboženství, od roku 1849 zastával stejné pozice i na nově zřízené reálce. V roce 1849 sepsal „Biblickou dějepisu s obrazem katolické církve,“ která byla schválena ministerstvem jako učebnice a byla vydána i v němčině.⁷⁵

5.7 Josef Kasper (1861–1886)

Josef Kasper (viz příloha č. 14) byl rokycanským děkanem v letech 1862–1886. Narodil se 12. března 1817 v Červené u Milevska. Jeho otec Ignác byl učitel. Matka se jmenovala Barbora, rozená Táborská. V Písku studoval od 13-ti let gymnázium a od roku 1836 filozofii v Praze. V roce 1839 byl přijat do pražského semináře a 30. července 1843 byl vysvěcen na kněze. 14. listopadu 1844 nastoupil jako kaplan v Rokycanech, dále tu působil jako učitel náboženství a ředitel hlavní školy a reálky. Rokycany načas opustil v roce 1855, kdy byl jmenován farářem ve Všeradicích. Zde si získal velkou oblibu obyvatel a v roce 1860 zde byl zvolen starostou obce.⁷⁶

Do Rokycan se vrátil 6. dubna 1862, na zasedání královského města Rokycan dne 15. března 1862 byl totiž zvolen děkanem. K jeho zvolení je uveden v Kronice města Rokycan následující zápis: „Dne 2. prosince 1861 zemřel děkan P. Josef Kreisinger,

⁷³ HOFMAN, K., *Kostel Panny Marie Sněžné v Rokycanech*, s. 28.

⁷⁴ Tamtéž, s. 28.

⁷⁵ Tamtéž, s. 28.

⁷⁶ *Farní kronika*, díl II. s. 59.

*na jehož místo byl zvolen P. Josef Kasper, farář ve Všeradících, muž vzdělaný a povahy šlechetné, kterýž po mnoho let co kaplan a školní ředitel v Rokycanech působil a všeobecné vážnosti zde požíval. K žádosti nově zvoleného děkana nechalo obecní zastupitelstvo děkanský kostel vně i zevně opravit i vkusně vymalovati.*⁷⁷

O jeho příjezdu je ve farní kronice poznamenáno, že byl do města uvítán s velkou slávou, v neděli 6. dubna 1862 v 10 hodin dopoledne mu jela městská rada a měšťané naproti až na hranice města a u mostu za Borkem proběhlo první přivítání. U Pražské brány ho pak vítali živnostníci s prapory, školní mládež, střelecký sbor a zastupitelstvo obce, duchovní ho pak uvítali u kostela Panny Marie Sněžné.⁷⁸

Dne 10. června 1864 byl jmenován vikariátním sekretářem Rokycanského vikariátu a 5. dubna 1865 byl jmenován obecním zastupitelstvem čestným občanem královského města Rokycan za zásluhy o zdar zdejší obce. 2. února 1875 byl jmenován knížecím arcibiskupským vikářem Rokycanského vikariátu.⁷⁹

Katolická církev ani v tomto období nestála stranou politického a národního vývoje. Děkan Josef Kasper, který proslul jako skvělý kazatel a řečník se výrazně angažoval již v revolučních letech 1848–1849, kdy přednesl vlastenecký projev při svěcení praporu rokycanské Národní gardy dne 2. září 1849 a následně při obnovení ústavnosti projev při svěcení praporu Sokola 6. června 1869. Byl spoluzakladatelem pěveckého spolku Zábój, vynikal jako pokrokový učitel. V roce 1865 se stal okresním starostou, působil i ve funkci místostarosty hospodářského spolku rokycansko-blovického.⁸⁰

Děkan Josef Kasper zemřel 28. dubna 1886, pohřeb mu vypravila městská rada. Je pohřben u kostela Nejsvětější Trojice, kde v obvodové zdi presbytáře je vsazena jeho náhrobní deska (viz příloha č. 15). Ve farní kronice je zapsáno, že pohřeb byl v sobotu 1. května o 10. hodině dopolední a děkan odpočívá vedle svých předchůdců děkanů Kreisingera, Suchého a Poláka.

Ve farní kronice je uveden popis děkana Josefa Kaspera následovně: *„Pan děkan Josef Kasper byl muž vysoké, silné, hřmotné postavy, širokých ramen většího objemu těla. Na prvý pohled nevzbuzoval zvláštní sympatie, ale jakmile otevřel ústa a pustil*

⁷⁷ *Kronika města Rokycan*, 2. díl, 1836–1907, s. 62.

⁷⁸ *Farní kronika*, díl II., s. 65.

⁷⁹ Tamtéž, s. 66.

⁸⁰ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 148.

stavidla své výmluvnosti, svého sladkého příjemného orgánu ihned vše zvláštním kouzlem uchvacoval a k sobě táhl. Mnohý by při tom hřmotném těle a při zachmuřené tváři nebyl hledal tolik něžného citu, tak ušlechtilé mysli. Vynikal velkou zkušeností, vznešeností ducha. Měl lásku ku zpěvu a hudbě jsa obdařen velmi jemným sluchem.“⁸¹

„Jeho písmo bylo překrásné, velmi úhledné, zřetelné, na každém dopisu si dal velmi záležitě, obyčejně psal bez konceptu. Ani ve vyšším věku ruka se jemu nechvěla. Těšil se vždy dobrému zdraví a činil si naději, že dosáhne 100 let. I otec jeho ač mnohem slabší byl, dočkal se stáří více jak 90 roků. Zatím Pán nad životem a smrtí jinak usoudil.“⁸²

Dále jsem ve farní kronice nalezla tento zápis, který popisuje poslední dny děkana Josefa Kaspera: „Začal znenáhla chudnouti, tvář bledla, uši jakoby odumíraly. Přestával jísti, ztrácel chuť k některému pokrmu, později k pokrmu každému, ale přec to měl jen za přechodnou chorobu, že musel býti upozorněn, by povolal lékaře, až tu ve středu po Velikonoci dne 28. dubna 1886 velký zvon Michael ohlašoval z věže, že horlivý pastýř duchovní farní osady Rokycanské vypustil svoji šlechetnou duši. Osiřela osada Rokycanská, kaplani ztratili dobrého otce.“⁸³

O úmrtí děkana Josefa Kaspera je proveden rovněž zápis v Kronice města Rokycany následujícího znění, ze kterého je patrné, že byl i mezi představiteli města velice váženým a uznávaným: „Dne 28. dubna 1886 dokonal svůj života běh vzorný kněz, veldůstojný děkan zdejší, P. Josef Kasper, knížecí arcibiskupský vikář, zemřel po krátké nemoci sešlostí věkem.... P. Josef Kasper byl muž vzácné povahy, všestranně vzdělaný, ctitel umění, jehož péčí stánky Boží v zdejším městě jednoduše, ale s vkusem, upraveny. Byl přítelem školy, ctitelem i znalcem hudby chrámové a od roku 1868 předsedou zdejšího spolku Záboj. Jakožto starosta okresní a po mnohá léta člen obecního zastupitelstva vždy vlivu svého na prospěch dobra všeobecného užíval“⁸⁴

5.8 Eduard Raus (1886–1925)

Jako děkan Eduard Raus (viz příloha č. 16) působil v Rokycanech v letech 1886–1925, volba nového děkana proběhla 22. července 1886 a 8. září 1886 byl instalován.

⁸¹ Farní kronika, díl II., s. 63.

⁸² Tamtéž, s. 67.

⁸³ Tamtéž, s. 67.

⁸⁴ Kronika města Rokycan, 2. díl, 1836-1907, s. 143.

Eduard Raus se narodil 6. února 1852 v Albrechticích u Sušice, kde byl jeho otec učitelem. Obecnou školu vychodil v Albrechticích, jeden rok strávil na německé hlavní škole v Kašperských horách a v roce 1864 nastoupil do Českých Budějovic na piaristické gymnázium a poté studoval teologii v Praze. Po krátkém působení na Karlovarsku přišel v roce 1879 jako kaplan do Rokycan, kde zůstal zbývajících 46 let.

Vedle svého úřadu zaujímal mnohé čestné funkce. Od roku 1892 byl po řadu let zástupcem katolické církve v okresní školní radě. Roku 1896 obdržel expositorum kanonikale a stal se arcibiskupským vikariátním sekretářem. Od roku 1902 byl ordinariátním komisařem při zdejším gymnáziu a zasedal také ve výboru, který zajišťoval zřízení a vybavení gymnázia. Od roku 1910 byl arcibiskupským vikářem jmenován arcibiskupským notářem. Roku 1911 obdržel rytířský řád císaře Františka Josefa I. Roku 1914 byl jmenován nesídelním kanovníkem kapituly vyšehradské. Roku 1917 byl jmenován arciknězem plzeňským a roku 1924 se stal arcibiskupským konzistorním radou. Přes třicet let byl členem obecního zastupitelstva, přes čtyřicet let členem tělovýchovné jednoty Sokol a v roce 1901 byl zvolen místopředsedou pěveckého spolku Záboj. Sám velice rád zpíval a hrál na klavír.⁸⁵

Počátek 20. století byl v Rokycanech spojen s rozvojem školství, výstavbou nových školních budov a také se zřízením muzea. Městské muzeum bylo slavnostně otevřeno dne 24. září 1905, jedny z prvních exponátů byly zapůjčeny děkanem Eduardem Rausem právě z děkanství a kostela Panny Marie Sněžné. Jednalo se o dva kované zámky, bullu papeže Klementa X., kterou se potvrzovalo bratrstvo Panny Marie Sněžné a dvě knihy.⁸⁶

28. září 1905 byla slavnostně vysvěcena nová budova gymnázia. Průvod vycházel z kostela Panny Marie Sněžné a vedl ho rokycanský rodák, vyšehradský kanovník Msgre. Antonín Wunsch (viz příloha č. 18). Následující rok 11. listopadu 1906 byla vysvěcena děkanem Eduardem Rausem nově vybudovaná hospodářská škola.⁸⁷

Po vypuknutí 1. světové války se konaly v kostele Panny Marie Sněžné dvakrát v týdnu od půl sedmé večer zvláštní pobožnosti. 27. září 1914 uspořádal děkan Eduard

⁸⁵ *Farní kronika*, díl II., s. 201.

⁸⁶ Tamtéž, s. 252.

⁸⁷ *Farní kronika*, díl II., s. 146.

Raus chrámovou sbírku, která byla určena pro ošetřování raněných vojáků, pro podporu rodin vojáků a pro pozůstalé po padlých ve válce.⁸⁸

Nařízené rekvírování kostelních zvonů za 1. světové války zasáhlo i Rokycany. 20. září 1916 byl sepsán na děkanství protokol o odevzdání zvonů k válečným účelům za účasti děkana Eduarda Rause, Františka Foly, radního královského města Rokycany, Prokopa Husáka, stavitele a Josefa Sedláka, účetního a zapisovatele. Celkem bylo odevzdáno 7 zvonů (4 z kostela Panny Marie Sněžné, 2 z kostela Nejsvětější Trojice a 1 z kaple Navštívení Panny Marie na Vršíčku) o celkové váze 620,5 kg.⁸⁹

Konec Rakousko-Uherska a vznik Československa 28. října 1918 byl v Rokycanech mohutně oslavován. Na počest vyhlášení samostatnosti děkan Eduard Raus vyzváněl na zbylé tři zvony z kostela Panny Marie Sněžné.⁹⁰

Ve farní kronice je pak uveden následující zápis: „*Státní převrat 28. října 1918 prožívalo naše město v radostném rozrušení. Ještě týž den večer mládež rozbíjela a házela do vody rakouské orly, vojáci uřezávali z čepic rakouské kokardy, všude panovala slavnostní nálada, každý cítil velikost dějinného okamžiku.*“⁹¹

Děkan Eduard Raus zemřel 7. prosince 1925, podle svého přání byl pochován do hrobu, kde byl před lety uložen jeho předchůdce děkan František Suchý. Pohřbu se účastnilo více než čtyřicet kněží, zástupci vyšehradské kapituly byli prelát Msgre. František Vaněček a Msgre. Antonín Wunsch.⁹² Náhrobní deska děkana Eduarda Rause je dosud umístěna na kostele Nejsvětější Trojice (viz příloha č. 17).

Ve farní kronice je ke smrti děkana Eduarda Rause proveden tento zápis: „*Pan děkan Eduard Raus rozžehnal se s tímto životem v noci ze 6. na 7. prosince 1925 ráno o 5. hodině nalezla jej hospodyně ležeti na podlaze ložnice se svíci v jedné a sklíčkem v druhé ruce již tuhnoucího. Byl raněn srdeční mrtvicí. Ještě v neděli 6. prosince měl zpívanou mši svatou, byl v nejlepší náladě a ráno nalezen mrtev!*“⁹³

⁸⁸ *Farní kronika*, díl II., s. 181.

⁸⁹ Tamtéž, s. 188.

⁹⁰ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 163.

⁹¹ *Farní kronika*, díl II., s. 204.

⁹² Tamtéž, s. 201.

⁹³ Tamtéž, s. 201.

Týdeník Žďár o něm napsal: „Byl vždy klidné, vyrovnané, uzavřené povahy, a když nesouhlasil s některými novými směry, shovívavě posuzoval útoky, jež byly mnohdy proti němu podnikány.“⁹⁴

Za děkana Eduarda Rause byl v Rokycanech (od 17. září 1888) dva roky kaplanem ThDr. Antonín Podlaha (nar. 1865 – zemř. 1932), který se již jako mladý kněz velice zajímal o církevní kulturní památky. V roce 1889 publikoval svoji první práci „Posvátná místa na osadě Rokycanské“ v časopise Method. Když pak Archeologická komise při České akademii císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění začala vydávat rozsáhlé dílo „Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století“ podle jednotlivých okresů, byl svazek IX. věnován okresu Rokycany a sestavil ho právě ThDr. Antonín Podlaha.⁹⁵

Na přelomu 19. a 20. století byla naprostá většina rokycanských obyvatel katolického vyznání. Sčítání z roku 1900 uvádí 98 procent katolíků, stovky Židů a 25 protestantů.⁹⁶ V následujících letech počet katolíků začal klesat, zatímco v roce 1910 se ke katolickému vyznání hlásilo ještě 6 365 obyvatel (98 %), v roce 1921 již jen 4 500 (66,9 %).⁹⁷

5.9 Ignác Zahradník (1926–1945)

Ignác Zahradník (viz příloha č. 19 a 20) byl rokycanským děkanem v letech 1926–1945. Narodil se 1. února 1861 v Penčicích u Přerova na Moravě, rodiče Libor a Anežka byli rolníci. Obecnou školu navštěvoval v Penčicích a v Grodii na Těšínsku, u svého strýce faráře, kde byla škola polská. Gymnázium studoval od roku 1870 v Přerově a vyšší gymnázium v Olomouci, kde v roce 1878 maturoval. V témže roce vstoupil do semináře v Praze, ale protože v roce 1882 nemohl být vzhledem ke svému věku vysvěcen, byl ustanoven výpomocným katechetou ve Velvarech. Na kněze byl vysvěcen 8. července 1883 a svoji kněžskou dráhu zahájil jako kaplan v Rokycanech dne 30. srpna 1883. Zde působil do 19. srpna 1888, poté byl ustanoven osobním kaplanem v Hořelici u Prahy, tam byl pouze do 26. prosince 1888 a pak byl jmenován kaplanem v Lidicích u Kladna. Dle jeho osobního zápisu ve farní kronice tam byl velice rád,

⁹⁴ HOFMAN, K., *Kostel Panny Marie Sněžné v Rokycanech*, s. 30.

⁹⁵ Tamtéž, s. 30.

⁹⁶ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 148.

⁹⁷ Tamtéž, s. 169.

o tamním faráři Josefu Zítkovi píše, že byl jako jeho otec. Místní, většinou horníci a hutníci je měli velice rádi a výborně vycházeli i s tamními učiteli. Následně působil jako kaplan v Hostivici u Prahy, kde však nebyl rád, dle jeho slov panoval mezi farou a školou téměř nepřátelský poměr. I z tohoto důvodu zažádal o uvolněnou faru v Čížkově, která byla pod patronací města Rokycany. Městským zastupitelstvem ze dne 18. dubna 1895 byl ustanoven farářem v Čížkově, kde působil 31 let.⁹⁸

Dne 13. července 1926 byla svolána schůze zastupitelstva města Rokycany, kde devátý, poslední bod programu byla „presentace na uprázdněné beneficium děkanské“. O děkanát se ucházel administrátor Josef Beznekr a Ignác Zahradník. Josef Beznekr odvolal svoji kandidaturu z důvodu, že při první volbě v květnu mu nebyla některými členy zastupitelstva projevena důvěra, a také z důvodu, že místo děkana patří panu vikáři jakožto staršímu a dlouho zde působícímu. 1. října 1926 byl arcibiskupem Františkem Kordáčem jmenován Ignác Zahradník děkanem v Rokycanech, instalován byl 29. října 1926 a do Rokycan pak natrvalo přijel až 24. listopadu 1926.⁹⁹

ThDr. Karel Kadlec, který psal po smrti děkana Eduarda Rause farní kroniku v letech 1924–1926, věnoval část zápisu opravě budovy děkanství: „*Zvěčnělý děkan Eduard Raus zanechal budovu děkanství ve stavu velmi žalostném. Byla to skoro zřícenina. Střecha rozbitá, okapy špatné, okna se nedovírala, plot zahrady shnilý jakož vrata u hospodářských stavení k nepotřebě.*“¹⁰⁰ Budovu děkanství začalo opravovat město Rokycany již na jaře roku 1926, byla otlučena omítka, provedeno vyspravení zdiva, nová fasáda, byla osazena nová vnější okna s rámy, položeno nové laťování a střešní krytina včetně okapů a svodů. Práce prováděl zdejší stavitel J. Brejcha a vyžádaly si celkové náklady 30 000 Kč, které byly uvolněny z městského rozpočtu pro rok 1926. Vzhledem k tomu, že tato částka nestačila pokrýt náklady na dokončení opravy interiéru, byl osloven již jmenovaný děkan Ignác Zahradník, zda by přispěl především na práce, které nebyla obec jako patron budovy povinna zajistit. Děkan se zavázal uhradit zavedení elektrického proudu do všech místností děkanství, zavedení vodovodu do prvního patra budovy a přispět na výmalbu místností. Celkové náklady na opravu děkanství byly vyčísleny na 49 902,17 Kč.¹⁰¹

⁹⁸ *Farní kronika*, díl II., s. 225–226.

⁹⁹ Tamtéž, s. 236.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 234.

¹⁰¹ Tamtéž, s. 234.

V roce 1926 byly vyrobeny nové zvony za zrekvírované v 1. světové válce. Veřejnou sbírku na jejich pořízení iniciovala Josefína Jasserová, vdova po nadlesním v Rokycanech. Pro kostel Panny Marie Sněžné byl vyroben velký zvon do věže o váze 310 kg s nápisem: „Svatý Josefe, buď strážcem víry našeho města. L. P. 1926 za zvon ve světové válce zničený“. Do sanktusové věžičky byl pořízen zvon o váze 35 kg s nápisem: „L. P. 1926.“ Do kaple Navštívení Panny Marie na Vršíčku byl zhotoven zvon o váze 125 kg s nápisem: „Ke cti a chvále Rodičky Boží Marie Panny pořídila obětavost katolíků rokycanských L. P. 1926.“ Slavnostní svěcení zvonů za velké účasti veřejnosti, hudby a místního duchovenstva v čele s prelátem Msgre. Antonínem Wünschem se konalo na dnešním Masarykově náměstí v Rokycanech 27. června 1926. Celková částka na pořízení zvonů byla 13 755 Kč.¹⁰²

V roce 1926 byla položena nová měděná krytina na věži kostela Panny Marie Sněžné, náklady činily 84 391,25 Kč a uhradila je zcela obec Rokycany.¹⁰³ Další velká oprava kostela se uskutečnila v roce 1931, kdy byla provedena nová vnější omítka stavitel Lvem Brejchou z Rokycan, krytina položena pokrývačem Josefem Šimánkem, byl opraven ochoz na věži včetně osazení nového zábradlí, dále byly opraveny hodiny a okna. Celkový náklad na opravu byl 174 396,88 Kč a byl uhrazen takto: Pokladna děkanského kostela 50 000 Kč, Ministerstvo sociální péče v Praze poskytlo příspěvek 10 419 Kč, Ministerstvo školství a národní osvěty poskytlo 20 000 Kč, Obec Rokycany poskytla půjčku z rezervního fondu ve výši 93 977,88 Kč. V roce 1938 pak proběhla další oprava interiéru kostela, za kterou bylo zapláceno 48 534,50 Kč¹⁰⁴.

Po ukončení zápisů ThDr. Karla Kadlece pokračoval v psaní farní kroniky Ignác Zahradník.

12. srpna 1939 se konala u kaple sv. Vavřince u Domažlic jedna z největších katolických poutí, které se zúčastnilo přes 100 000 lidí. Z Rokycan byly vypraveny dva zvláštní vlaky pro 2 300 osob. Bohoslužbu vedl Msgre. Bohumil Stašek (rodák z nedaleké Klabavy), který ve svých kázáních demonstroval odpor proti německé okupaci a zdůrazňoval nutnost víry v sebe, národ i naši budoucnost. Podobná pout' byla připravována i ke kapli Navštívení Panny Marie na Vršíčku 9. a 10. září 1939. Kázat

¹⁰² *Farní kronika*, díl. II., s. 288–230.

¹⁰³ Tamtéž, s. 234.

¹⁰⁴ Tamtéž., s. 248.

měl opět Msgre. Bohumil Stašek, ale 1. září 1939 byl zatčen a pouť byla zakázána.¹⁰⁵

8. července 1943 oslavil děkan Ignác Zahradník za účasti kněží, zástupců města a dalších úřadů šedesát let svého kněžství diamantovou mší svatou.¹⁰⁶

Děkan Ignác Zahradník byl veřejně velice činný, zasedal v obecním zastupitelstvu za stranu lidovou. Za okupace podporoval domácí odboj peněžitými příspěvky a velice si přál, aby se dočkal osvobození.

V neděli 6. května 1945 byla v kostele Panny Marie Sněžné sloužena za účasti všech rokycanských kněží slavnostní mše Te Deum jako poděkování za svobodu.¹⁰⁷

S prvními oddíly americké armády přijeli 7. května 1945 do Rokycan dva vojenští duchovní – katolický a evangelický. Katolický kněz P. Mahoney měl denně odpoledne bohoslužby pro katolíky v americké armádě. S rokycanskými duchovními, kteří neuměli anglicky, se domlouval latinsky. Američané před odchodem z Rokycan zde nechali děkanu Ignáci Zahradníkovi automobil Opel Capitan. Jezdil s ním kaplan Rudolf Turek do venkovských škol, kde vyučoval.¹⁰⁸

Děkan Ignác Zahradník zemřel 24. září 1945, pohřeb se konal 27. září 1945 a se zesnulým se z kazatelny rozloučil kanovník vyšehradské kapituly Msgre. Bohumil Stašek.¹⁰⁹ Pohřben je na novém rokycanském hřbitově (viz příloha č. 21).

O úmrtí děkana Ignáce Zahradníka a jeho podpoře domácímu odboji je proveden následující zápis v Kronice města Rokycan: *„Za okupace se osvědčil jako upřímný Čech. Věřil pevně ve vítězství pravdy a podporoval domácí odboj peněžitými příspěvky, odevzdávanými městskému zřízení Josefu Černému, který byl potom zatčen a zemřel v Buchenwaldu. Děkan mu důvěřoval a oceňoval jeho mlčenlivost, že nikoho neprozradil. O sebe obav neměl, ale o jiné, otce a živitele rodin. Osvobození, jak si přál, se dočkal a pokorně, tiše odešel.“*¹¹⁰

Po smrti děkana Ignáce Zahradníka nebylo místo děkana až do roku 1947 obsazeno, administrátora vykonával Jaromír Rýzner.

¹⁰⁵ *Farní kronika*, díl II., s. 254.

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 255.

¹⁰⁷ Tamtéž, s. 256.

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 256.

¹⁰⁹ Tamtéž, s. 257.

¹¹⁰ *Kronika města Rokycan*, 5. díl, 1938–1947, s. 156.

Po skončení druhé světové války byl v Praze na Maninách nalezen zvon sv. Michal z kostela Panny Marie Sněžné, jeden z těch, které byly zrekvírovány pro válečné účely. Do Rokycan byl slavnostně navrácen 28. října 1945 za účasti Msgre. ThDr. Josefa Berana.¹¹¹

5.10 Jaromír Rýzner (1947–1950) + (1968–1990)

Jaromír Rýzner (viz příloha č. 22) byl rokycanským děkanem v letech 1947–1950 a 1968–1990. V letech 1950–1951 ho zastupoval kaplan Rudolf Kurek a v letech 1951–1968 administrátor Pavel Grimich. Jaromír Rýzner se narodil 29. ledna 1914 v Boskovicích na Moravě, kde navštěvoval obecnou školu a gymnázium. Po absolvování bohoslovecké fakulty Karlovy univerzity byl pražským arcibiskupem kardinálem Karlem Kašparem vysvěcen 29. června 1938 v katedrále sv. Víta na kněze. Od 1. srpna 1938 byl ustanoven kaplanem v Kostelci nad Labem a od 1. srpna 1939 kaplanem v Rokycanech. Vyučoval v místních obecných a měšťanských školách náboženství, dále pak dojížděl vyučovat i do obecných škol v Litohlavech, Klabavě a Svojkovicích. Od 1. 2. 1940 pak vyučoval i na gymnáziu.¹¹²

Děkanem se stal 1. května 1947, kdy byl jako poslední jmenován patronem kostela městem Rokycany. Po smrti děkana Ignáce Zahradníka zaslala knížecí arcibiskupská konzistoř v Praze Místnímu národnímu výboru v Rokycanech návrh na obsazení děkana v tomto znění: „*Smrtí kanovníka a děkana Ignáce Zahradníka uprázdnilo se děkanské beneficium v Rokycanech, jež náleží tamnímu patronátu. Na toto obročí byl konkurs řádně vypsán a v předepsané lhůtě přihlásili se zde oné dva způsobilí žadatelé, které podepsaná knížecí arcibiskupská konzistoř, přihlížejíce k jejich dosavadní činnosti v duchovní správě navrhuje v pořadí v němž jest: I. Václav Hodač, farář v Čížkově. Žadatel je 59 5/12 let stár... II. Jaromír Rýzner, kaplan a administrátor v Rokycanech. Tento je 33 1/12 let stár...*“¹¹³ Na zasedání Místního národního výboru Rokycany pro Jaromíra Rýznera hlasovalo 20 členů, pro Václava Hodače 15 členů, 1 člen se hlasování zdržel. Jaromír Rýzner byl slavnostně instalován generálním vikářem pražské arcidiecé-

¹¹¹ *Farní kronika*, díl. II., s. 257.

¹¹² Tamtéž, s. 258.

¹¹³ *Kronika města Rokycan*, 5. díl, 1938–1947, s. 193.

ze ThDr. Bohumilem Opatrným. Za město Rokycany jej přivítal a klíče od kostela Panny Marie Sněžné mu předal předseda místního národního výboru Antonín Jodas.¹¹⁴

V roce 1950 odjel na dovolenou do Mariánských Lázní, kde bydlel s maminkou a bratrem na tamním děkanství. Zde byl 19. července příslušníky státní bezpečnosti (StB) zadržen pro nepřátelský postoj k lidově demokratickému zřízení. Důvodem mělo být neuposlechnutí konzistoře, ale byl tím myšlen státní zmocněnec, který tam byl do-sazen. Děkanu Jaromíru Rýznerovi bylo vytýkáno, že poslouchá jen arcibiskupa a nezaslal včas nařízený soupis církevního majetku. On ho však zaslal, ale dle pokynů přes arcibiskupskou konzistoř. Nejprve byl odveden do místního vězení v Mariánských Lázních a večer byl převezen do internačního tábora v Želivě, kam již byli internováni představení řeholních řádů a v dalších dnech přiváženi i kněží z ostatních okresů, celkem jich bylo kolem stovky. Pod dozorem strážců se psy vykonávali práce na polích a v lese. Pracovní oděv si museli koupit a za práci nedostávali žádný plat, měli zajištěnu pouze stravu a ubytování. Za celou dobu pobytu v Želivě s děkanem Jaromírem Rýznerem nebyl veden žádný soud ani výslech, nevěděl, proč je internován. V červenci 1951 byl přemístěn do internačního tábora v Hájku u Kladna, kde byl o něco mírnější režim a internovaní mohli dostávat dopisy, balíčky a přijímat návštěvy. Pracovali pod dozorem na poli a část rámovala obrazy a zhotovovala růžence pro Charitu. V dubnu 1953 byl internační tábor v Hájku u Kladna likvidován.¹¹⁵ Děkan Jaromír Rýzner byl spolu s několika dalšími odvezen do Kladna před trestní komisi Okresního národního výboru Kladno. O průběhu soudu ve svých vzpomínkách uvádí: *„Byla to fraška, a ne soud. Bez jakýchkoli důkazů, jen na základě pohovorů a posudků, které vypracovali okresní církevní tajemníci a místní akční výbory, jsme byli odsouzeni. Museli jsme ihned nastoupit do kutnohorské věznice, rozsudek nám byl dodatečně poslán k podpisu, možnost odvolání nebyla prakticky žádná. Já jsem byl odsouzen na 18 měsíců odnětí svobody nepodmíněně a navždy mi byl dán zákaz činnosti duchovního.“*¹¹⁶

V rozsudku bylo uvedeno toto kuriózní odůvodnění: *„Konaným šetřením bylo zjištěno, že Jaromír Rýzner slovy i skutky porušoval lidově-demokratický řád, v duchovní správě se projevoval jako reakční živel. S ničím, co vláda nařídila, nesouhlasil, konzistoř neposlouchal. Souhlasil jen s tím, co nařídil arcibiskup. Zdravici gene-*

¹¹⁴ Farní kronika, díl II., s. 258.

¹¹⁵ Tamtéž, s. 261.

¹¹⁶ Tamtéž, s. 262.

ralissimu Stalinovi nepodepsal. Jmenovaný je silně nábožensky založený a pod tímto rouchem skrývá své reakční smýšlení.“¹¹⁷

Na základě amnestie vyhlášené prezidentem Antonínem Zápotockým při jeho nástupu do funkce 21. března 1953 byl děkan Jaromír Rýzner dne 10. srpna 1953 propuštěn z vězení. Dle vydané amnestie mu byl z vyměřeného trestu prominut rok a ze zbytku jedna třetina. Na zákaz činnosti duchovního se však amnestie nevztahovala, nesměl se vrátit do Rokycan, ani do Boskovic na Moravu, kde měl maminku a bratra. Byl nucen si najít manuální práci v Libereckém kraji. To se mu podařilo a nastoupil jako dělník do skladu dehtových barviv v Liberci. Postupně pracoval v Hrádku nad Nisou, Ústí nad Labem a v Pardubicích. Pracoviště byl nucen měnit z důvodu, že byl sledován příslušníky StB, kteří vyslýchali i majitele bytů, u kterých byl v podnájmu a zjišťovali s kým se stýká, co dělá. To mělo za následek, že od majitelů bytů zakrátko obdržel výpověď z bytu.¹¹⁸

Návrat do Rokycan dne 15. října 1968 mu umožnilo až Pražské jaro,¹¹⁹ kdy po zvolení Alexandra Dubčeka prvním tajemníkem ústředního výboru Komunistické strany Československa došlo ke krátkému období liberalizace.

Jakmile se děkan Jaromír Rýzner vrátil do Rokycan, pustil se do oprav kostela Panny Marie Sněžné. Druhý vatikánský koncil, který zasedal v letech 1962–1965 a jehož cílem bylo reagovat na potřeby doby, měl vliv na proměnu liturgie v katolické církvi. Ta se týkala především zavádění národního jazyka do liturgie a úpravy liturgického prostoru, kdy kněz má být při bohoslužbách co nejbližší k věřícím, obrácen čelem k nim. Proto byl i do kostela Panny Marie Sněžné pořízen nový oltářní stůl a řečnický pult, od něhož se předčítají, případně zpívají úryvky z bible. V roce 1969 byla také provedena první elektrifikace zvonů ve věži kostela Panny Marie Sněžné.¹²⁰

V roce 1973 prodal děkan Jaromír Rýzner parcelu a stodolu na děkanské zahradě a v roce 1977 k tehdy zamýšlené škole děkanskou zahradu a rybníček. Za získané peníze prováděl další opravy kostela Panny Marie Sněžné, především opravu elektroinstalace, osazení kovaných mříží do hlavního vchodu do kostela a celkovou opravu fasády,

¹¹⁷ HOFMAN, K., *Rokycany, Dvacet pět nových pohledů do historie města 1110–1986*, s. 73.

¹¹⁸ *Farní kronika*, díl II., s. 262.

¹¹⁹ Tamtéž, s. 262.

¹²⁰ Tamtéž, s. 265.

která byla dokončena v roce 1990.¹²¹ Náležitě oceněn za svoji činnost byl až po roce 1989, kdy byl jmenován arciděkanem. V roce 1990, kdy se děkanu Jaromíru Rýznerovi zhoršil zdravotní stav, se odstěhoval na faru v Oseku a tam v kostele Nanebevzetí Panny Marie a později v nově upravené kapli přímo na faře sloužil denně mši svatou.¹²²

Zastupitelstvo města Rokycan mu udělilo 22. dubna 1994 čestné občanství města Rokycan. 29. června 1998 oslavil děkan Jaromír Rýzner šedesát let svého kněžství diamantovou primicí v kostele Panny Marie Sněžné za účasti plzeňského biskupa Mons. Františka Radkovského.¹²³

Arciděkan Jaromír Rýzner zemřel 20. srpna 1998 a je pohřben na rokycanském novém hřbitově ve společném hrobě se svým předchůdcem děkanem Ignácem Zahradníkem (viz příloha č. 21).

V anketě „Osobnost století Rokycanska“, která se uskutečnila v roce 1999, se umístil na druhém místě za zakladatelem rokycanského muzea Dr. Bohuslavem Horákem.

5.11 Rudolf Kurek (1950–1951)

Rudolf Kurek se narodil v roce 1917 a zemřel v roce 1986. V Rokycanech působil jako kaplan, po internaci děkana Jaromíra Rýznera zde zůstal sám. Byl však rovněž sledován a vyslýchán StB. K 1. prosinci 1951 obdržel povolávací rozkaz k vojenské službě do Libavy.¹²⁴ Tam byli povoláváni kněží katolické, evangelické i československé církve, synové živnostníků, zemědělců a byli zařazeni do pomocných technických praporů (PTP). Postupně byli posíláni na práci po celé republice. Rudolf Kurek pracoval na dole Zápotocký na Ostravsku. V květnu 1954 byl propuštěn z vojny a poslán na faru do Počapel u Terezína, kde působil patnáct let. Poté byl přeložen do Všetat, kde žil až do své smrti 3. dubna 1986 a je zde také pohřben. Po propuštění z vojny byl po celou dobu stále sledován příslušníky StB.¹²⁵

¹²¹ *Farní kronika*, díl II., s. 267.

¹²² *Tamtéž*, s. 268.

¹²³ *Tamtéž*, s. 270.

¹²⁴ *Tamtéž*, s. 260.

¹²⁵ *Farní kronika*, díl II., s. 260–261.

5.12 Pavel Grimmig (1951–1968)

Pavel Grimmig se narodil v roce 1923. Na kněze byl vysvěcen v roce 1947 a administrátorem rokycanské farnosti byl ustanoven v roce 1951. I on byl v roce 1950 internován do internačního tábora v Želivě, ale v roce 1951 mu byl dán souhlas k působení v duchovní správě. Vykonával pravidelné bohoslužby v kostele Panny Marie Sněžné, v kostele Největější Trojice v Rokycanech a také v kapli Navštívení Panny Marie na Vršíčku u Rokycan.¹²⁶ Po celou dobu svého působení zajišťoval opravy výše uvedených církevních objektů. V roce 1953 dal opravit červený ornát z kostela Panny Marie Sněžné, v roce 1954 zde nechal opravit oltář Srdce Páně, v roce 1955 pak oltář Panny Marie Lurdské. 24. listopadu 1957 byl vysvěcen opravený kostel Nejsvětější Trojice v Rokycanech. V roce 1962 byla prováděna oprava kaple Navštívení Panny Marie na Vršíčku u Rokycan.¹²⁷ Při její následné opravě v roce 1996 byla v kopuli kaple nalezena schránka s písemnostmi, mezi nimiž byl i tento odvážný zápis sepsaný právě Pavlem Grimmigem 11. července 1962: *„Je doba svaté víře katolické krajně nepříznivá. Navenek hlásá vládnoucí komunismus náboženskou svobodu, ve skutečnosti však provádí rafinovaný skrytý útlak k vyhubení naší svaté víry. Jest to doba velké zkoušky pro nás, doba třídění plevů od pšenice. Mnoho lidí již odpadlo a zradilo. I kněží. Ale věrní doufají v pomoc Boží! Pomož Maria, která jsi potřela hlavu Satanovu – přišel čas!“*¹²⁸ Kdyby se tehdy zjistilo, co administrátor Pavel Grimmig zapsal, zcela jistě by ztratil státní souhlas k vykonávání duchovní správy.

V letech 1960–1963 byl Pavel Grimmig donucen uvolnit v budově děkanství šest místností pro Okresní archiv v Rokycanech, který zde byl až do roku 1992,¹²⁹ kdy se přestěhoval do nově opravených prostor v areálu bývalých starých kasáren v Jeřabinové ulici v Rokycanech.

Po návratu děkana Jaromíra Rýznera do Rokycan 15. října 1968 Pavel Grimmig odtud odešel. Působil v duchovní správě v Manětíně, Chebu a poté jako děkan na Karlštejně a v Praze – Podolí.¹³⁰

¹²⁶ *Farní kronika*, díl II., s. 262.

¹²⁷ Tamtéž, s. 262.

¹²⁸ Tamtéž, s. 263.

¹²⁹ Tamtéž, s. 263.

¹³⁰ *Farní kronika*, díl II., s. 263.

5.13 Josef Žák (1990–1993)

Josef Žák (viz příloha č. 23) se narodil 20. července 1957 v Kraslicích. Dětství prožil v Šindelové, kde navštěvoval 1. stupeň základní školy, 2. stupeň absolvoval v nedaleké Rotavě, později Svatavě. Na teologickou fakultu odcházel z pozice agronoma ve státním statku. Po ukončení studia ho na kněze vysvětil kardinál František Tomášek 29. června 1985 v katedrále sv. Víta v Praze. Nejprve byl ustanoven kaplanem v Plzni a 1. srpna 1989 kaplanem v Rokycanech. 1. března 1990 byl jmenován administrátorem v Rokycanech a 1. října 1990 pověřen správou rokycanského vikariátu.¹³¹

V listopadu 1991 byl Josef Žák jmenován administrátorem pražské diecéze Mons. Antonínem Liškou, pomocným biskupem pražským, referentem pro práci s mládeží v pražské arcidiecézi. Na rokycanskou faru se téměř každý týden od pátku do neděle sjížděli mladí z celé diecéze k duchovnímu cvičení, které vedl právě Josef Žák. Po vystěhování okresního archivu byly uvolněné místnosti v přízemí farní budovy upraveny na knihovnu a společenskou místnost, ložnice k přenocování více osob, ke dvornímu traktu bylo přistavěno odpovídající sociální zařízení a v patře byl upraven byt duchovního.¹³²

V roce 1991 se konalo první sčítání lidu po obnovení demokracie, ke katolické církvi se v Rokycanech přihlásilo jen 3500 lidí (22 %), k evangelické církvi 1,6 % a k církvi československé husitské 0,9 %.¹³³

Se záměrem vytvořit širší povědomí o vikariátu zavedl Josef Žák od roku 1993 vikariátní dny.¹³⁴ Tyto se konají jednou ročně v září, po mši svaté následují přednášky významných teologů, hudební a dramatická vystoupení. V prostoru děkanství a přilehlé zahrady je zajištěno občerstvení a další program pro všechny zúčastněné.

Po vzniku plzeňského biskupství v roce 1993 si čerstvě jmenovaný první biskup plzeňské diecéze Mons. František Radkovský vybral Josefa Žáka za svého generálního vikáře a dne 14. května 1995 ho jmenoval papež Jan Pavel II. monsignorem. K této pro něj nečekané nabídce později uvedl: *„Nejdříve jsem si říkal, že není důvod, abych odcházel z Rokycan, kde mi bylo velice dobře. Po několika dnech jsem ale pochopil, že*

¹³¹ CINKEOVÁ, J. Re: Prosba o podklady k bakalářské práci – Marie Zettlová [elektronická pošta]. 24. 2. 2015, cit. [2015-02-24]. Osobní komunikace.

¹³² *Farní kronika*, díl II., s. 268.

¹³³ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 232.

¹³⁴ *Farní kronika*, díl II., s. 268.

*bude lepší, když udělám to, co je potřeba, to, co se po mě žádá. A nejen to, co se mi líbí a co mi vyhovuje. Takovéto rozhodnutí člověka osvobozuje. Dává vnitřní klid, radost a elán. Do Plzně jsem z Rokycan neodcházel s tím, že vše perfektně zvládnou, ale odcházel jsem s přesvědčením, že je třeba dát se k dispozici tomu, komu jsem věřil. Počítal jsem s radostmi i s kříži.*¹³⁵

V srpnu 1996 se musel Mons. Josef Žák z vážných zdravotních důvodů vzdát postu generálního vikáře a od 1. září 1997 působil dva roky jako administrátor v Mýtě, odtud byl přeložen 15. listopadu 1999 do Plánice. Do Plzně se vrátil v červenci 2005 jako biskupský vikář – spirituál pro kněze a jáhny působící v plzeňské diecézi. Po úmrtí generálního vikáře Mons. Dr. Roberta Falkenauera byl 8. září 2011 opět jmenován generálním vikářem, kterým je dosud.¹³⁶

Mons. Josefa Žáka jsem si jako prvního dovolila oslovit s otázkou, jak se mu v Rokycanech žilo, co ho zde mile či nemile překvapilo, čeho si nejvíce cení, čeho se mu podařilo v období jeho působení v Rokycanech dosáhnout. Velice mile mne překvapila jeho reakce, protože v osobním kontaktu nejsme již více než patnáct let a otázku jsem si mu dovolila zaslat emailem. Odpověděl mi během dvou dnů a poté se ještě telefonicky dotazoval, zda je jeho odpověď dostačující, zda ostatní duchovní, které jsem oslovila se stejnou otázkou reagují a jsou ochotni mi poskytnout podklady, které použiji v bakalářské práci.

Zde je tedy jeho odpověď: „*Protože pocházím z podhůří Krušných hor, bylo pro mě na začátku mého působení v Rokycanech těžké zvyknout si na roviny. Terén zde nebyl tak členitý jako v místě rodiště, a tak trochu trvalo, než jsem si na tuto skutečnost zvykl. Nakonec člověk pozná, že doma je tam, kde prožívá hezké mezilidské vztahy, nezávisle na členitosti terénu. A to je i má jedna z nejživějších vzpomínek na Rokycansko. Lidé, kteří mě velice hezky přijali a snažili se vytvářet pěkné vztahy mezi sebou navzájem. Určitým překvapením pro mě byl zájem lidí o kontakt s Bohem a to lidí, kteří prošli socialistickou výchovou. To jsem v tomto kraji nečekal.*“¹³⁷

¹³⁵ OUŘEDNÍKOVÁ, Alena. *20 let plzeňské diecéze 1993–2013 s důvěrou a nadějí*. Plzeňské biskupství, 2013. ISBN 978-80-260-4282-2. s. 31.

¹³⁶ <http://www.bip.cz/biskupstvi/generalni-vikar/>

¹³⁷ CINKEOVÁ, J. Re: Prosba o podklady k bakalářské práci – Marie Zettlová [elektronická pošta]. 24. 2. 2015, cit. [2015-02-24]. Osobní komunikace.

5.14 Ján Ďuriga (1993–1994)

Ján Ďuriga (viz příloha č. 24) se narodil 21. června 1957, na kněze byl vysvěcen 28. června 1986 a správou rokycanské farnosti byl pověřen 5. července 1993. V Rokycanech působil krátce a již 30. června 1994 odešel do nového působiště v Trenčíně.¹³⁸

5.15 Petr Franta (1994–1996)

Petr Franta (viz příloha č. 25) se narodil 21. listopadu 1955 v Hodoníně, kde v roce 1975 maturoval na gymnáziu. Bohosloveckou fakultu v Litoměřicích studoval v letech 1984–1989.¹³⁹ Vysvěcen na kněze byl 24. června 1989 a poté působil jako administrátor v Karlových Varech. V Rokycanech působil od 1. září 1994 do 30. srpna 1996, kdy byl přeložen do Starého Plzeňce.¹⁴⁰

5.16 Jaroslav Hülle (1996–2012)

Jaroslav Hülle (viz příloha č. 26) se narodil 4. března 1954 v Úhercích u Nýřan. Zde navštěvoval 1. stupeň základní školy, 2. stupeň absolvoval ve Zbůchu. Vyučil se v oboru číšník v RaJ Plzeň – město a poté maturoval na Střední hotelové škole v Mariánských Lázních. Po vyučení pracoval v oboru sedmnáct let a na vysokoškolská studia teologie odcházel z pozice vedoucího střediska číšníků Restaurace Prazdroj v Plzni. V roce 1995 promoval na Teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a po následném jáhenském a kněžském svěcení v plzeňské katedrále sv. Bartoloměje působil v Norimberku a Tachově.¹⁴¹

1. září 1996 byl Jaroslav Hülle jmenován administrátorem v Rokycanech a působil zde až do 31. srpna 2012, kdy byl ustanoven administrátorem v Klatovech.¹⁴²

Během šestnáctiletého působení Jaroslava Hülleho v Rokycanech jsem s ním byla mnohokrát v pracovním kontaktu, mohu říci, že jsem se s ním vždy ráda viděla. Byl

¹³⁸ *Farní kronika*, díl II., s. 269.

¹³⁹ FRANTA, P., Dopis. 7. 3. 2015. Osobní korespondence.

¹⁴⁰ *Farní kronika*, díl II., s. 270.

¹⁴¹ CINKEOVÁ, J. Re: Prošba o podklady k bakalářské práci – P. Jaroslav Hülle [elektronická pošta]. 23. 2. 2015, cit. [2015-02-23]. Osobní komunikace.

¹⁴² Tamtéž.

velice milý, komunikativní, vstřícný a měl rád ironický humor. Svoji původní profesi číšníka nikdy nezapřel, často si vzpomenu, s jakou profesionalitou nesl několik šálků kávy a jak obratně je servíroval. Mezi obyvateli Rokycan byl pro svoji dobrosrdečnost velice oblíben a mnozí farníci byli velice zklamáni jeho přemístěním do Klatov.

Také Jaroslavu Hüllemu jsem položila stejnou otázku, na kterou mi takto odpověděl: *„Na působení v Rokycanech, kam jsem byl otcem biskupem poslán v září 1996 a kde jsem působil 16 let, mám moc hezké vzpomínky. Šlo o duchovně živou farnost, která mě hezky přijala. Nesmírně povzbuzující pro mě byli dospělí lidé, kteří přicházeli na faru s žádostí o křest. S člověkem se musí něco dít, když sám od sebe, aniž by byl někým přemlouván, dojde ke zjištění, že Bůh existuje a že v komunikaci s ním je mu dobře. Pro mě bylo vždy velkým povzbuzením, když původně nevěřící lidé došli k závěru, že ne něco musí být, ale že někdo je, totiž živý Bůh, který nás má rád a naslouchá nám, když se modlíme a promlouvá k nám, když čteme Bibli. A takových lidí jsem na Rokycansku potkal mnoho a přes šedesát z nich jsem měl tu čest pokřtít. Když si tuto skutečnost uvědomuji s odstupem, říkám si, že není pro Rokycansko špatné, když lidé v takové míře mají zájem o duchovní hodnoty. Opravené církevní památky ukazují na kulturní vnímání lidí žijících v tomto regionu.“*¹⁴³

5.17 Andrzej Jan Wegrzyn (2012 – dosud)

Andrzej Jan Wegrzyn (viz příloha č. 27), řádovým jménem P. Samuel, řádový kněz polské provincie františkánů, lidově nazývaných „bernardýni“, podle sv. Bernardýna, se narodil 8. června 1964 ve vesnici Lipnica Wielka v Polsku u hranic s tehdejším Československem. Po ukončení základní školy nastoupil na gymnázium a po maturitě v roce 1983 přijal cestu řeholního života. Po přípravném roce vstupní formace v klášteře v Leżajsku začal vysokoškolskou přípravu ke kněžství nejdříve v klášteře Krakov, později v Kalwarii Zebrzydowske. Tam byl v roce 1990 vysvěcen na kněze. Po roce opustil Polsko a nastoupil jako výpomoc k bratřím františkánům na Slovensko. Tam působil šest let, bylo to období, kdy se slovenská provincie františkánů postupně vracela do klášterů, které museli opustit po barbarské noci v roce 1950. Po příchodu nových bratří, kteří vstoupili do řádu, se v roce 1997 vrátil do Polska. Tam byl patnáct let zapojen do

¹⁴³ CINKEOVÁ, J. Re: Prosba o podklady k bakalářské práci – P. Jaroslav Hülle [elektronická pošta]. 23. 2. 2015, cit. [2015-02-23]. Osobní komunikace.

pastorace ve františkánských klášterech a farnostech. Jeho náplní práce bylo provádění pravidelných bohoslužeb a pastoračních povinností ve věznicích, nemocnicích a domech sociální péče. Také vyučoval náboženství na střední škole, organizoval duchovní cvičení pro různé farnosti a pro řádové sestry. V roce 2012 na pozvání biskupa Mons. Františka Radkovského za souhlasu vedení řádu přijel na pastorační výpomoc v plzeňské diecézi. Od 1. září 2012 byl ustanoven administrátorem rokycanské farnosti. V té době mluvil jenom slovensky, česky pouze rozuměl.

Na mojí otázku uvedl velice obsáhlou a upřímnou odpověď: *„Když jsem uslyšel že se otec biskup rozhodl svěřit mi farnost v Rokycanech, ihned jsem na internetu vyhledal všechno o Rokycanech, jak o farnosti, tak o městě a okolí. Líbilo se mi to. Samozřejmě jsem v souvislosti s mojí neznalostí češtiny zažil na začátku různé veselé situace. Například když jsem potřeboval koupit nábytek a pomáhal jsem si slovenštinou, prodávající mě ujišťoval, abych se nebál, že je to nějaký nekvalitní nábytek z Polska. Vzal jsem to v pohodě a líbilo se mi, že si rokycanští váží toho, co je české.*

Kdybych měl říci, co mě v Rokycanech překvapilo mile či nemile, toho nemilého není moc, a když hledám, abych něco sdělil, tak mě nic moc nenapadá. Před nástupem do pastorace v Česku jsem Česko několikrát navštívil, takže nebyl pro mě počet lidí přítomných na bohoslužbě žádným překvapením. Spíše mě překvapilo hlasité povídání v kostele před a po bohoslužbě. Když to srovnám se zkušeností z Polska, kdy z kostela vychází třeba i přes tisíc lidí, v kostele je ticho a kdo chce, nerušeně může pokračovat v modlitbě. Však toho, co mě překvapilo a překvapuje mile, je o mnoho více. Již hned po příchodu do farnosti mě mile překvapil počet lidí, kteří pravidelně čtou bibli. Obdivuji také lidi, kteří bez toho, aby to měli povinné, každý den přicházejí na jednu hodinu do zimního kostela k modlitbě.

Již při prvním pohledu na internetu se mi Rokycany líbily a nyní se mi líbí ještě víc, a to hlavně díky tomu, že jsem zde poznal spoustu vstřícných lidí. Myslím tím nejen věřící, ale obecně.

Jestli se mi dnes někdo ptá, zda se mi stýská po domově, musím dnes říci pravdu. Já se zde v Rokycanech a na Rokycansku cítím doma a rád se sem vždy vracím. Stýská-li

se mi po Polsku, tak jenom po některých formách náboženského života, kde jsou určité typické polské zvyklosti. ¹⁴⁴

S Andrzejem Janem Wegrzynem jsem v současné době v častém pracovním kontaktu. Mohu potvrdit, že se během krátké doby naučil hovořit dobře česky, velice se zajímá o opravy všech církevních objektů ve farnosti. Přestože zde působí od 1. dubna 1993 stavební technik vikariátu Mgr. Jaroslav Bělohoubek, který opravy zajišťuje, Andrzej Jan Wegrzyn se osobně zúčastňuje výběrových řízení i kontrolních dnů. Toto jeho předchůdci v posledních dvaceti letech činili minimálně a soustředili se převážně na duchovní činnost.

Andrzej Jan Wegrzyn působí velice milým, přátelským dojmem. Vždy se usmívá a je dobře naladěný. Velice mu děkuji za jeho vstřícnost a pomoc při zpracování této bakalářské práce, zejména umožnění podrobného studia farních kronik a uveřejnění některých citací a fotografií.

¹⁴⁴ CINKEOVÁ, J. Re: Životopis – farnost Rokycany. [elektronická pošta]. 24. 2. 2015, cit. [2015-02-24]. Osobní komunikace.

6 ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo vytvoření chronologického přehledu hlavních představitelů katolické církve ve vikariátu a farnosti Rokycany od roku 1734 do současnosti. Jednotlivé osobnosti jsou představovány nejen z hlediska jejich působení v katolické církvi, ale rovněž ve vztahu k dějinným událostem a městu Rokycany. Zároveň uvádím i poznatky o jejich společenském životě a zájmech. Základním zdrojem informací pro moji práci byly rokycanské farní kroniky, které jsem podrobně prostudovala a zde uvedené zápisy následně porovnávala se zápisy v kronikách města Rokycany. S dosud žijícími představiteli katolické církve v Rokycanech, kteří zde působili od roku 1990 do současnosti, jsem byla v telefonickém a emailovém kontaktu. Jejich postřehy a vzpomínky na Rokycany jsem uvedla v závěru páté kapitoly.

O představitelích města Rokycany je zpracován encyklopedický přehled. V zasedací síni Městského úřadu v Rokycanech je trvale vystavena obrazová galerie starostů od roku 1850 do současnosti. Zpracované jsou životopisy významných rodáků, osobností, sportovců i umělců žijících v Rokycanech. Mezi významnými osobnostmi je zmiňováno jen několik děkanů, ale jejich celkový přehled dosud nebyl uceleně sepsán. V období po roce 1948 a zejména pak po roce 1968 docházelo i v Rokycanech, stejně jako v celém Československu k potlačování vlivu všech církví vládnoucí komunistickou stranou. Mnohé církevní objekty byly v této době nevyužívány a chátraly. Po roce 1989 došlo k zásadní změně, církev opět mohla vykonávat svoji činnost bez omezení. Církevní objekty, které představují i významné kulturně-historické hodnoty a jsou dominantami města, se začaly intenzivně opravovat, a to nejen za přispění církve a města, ale i z dobrovolných sbírek občanů a sdružení. Kostely dnes slouží nejen k bohoslužbám, ale konají se zde i pravidelné koncerty vážné hudby pro širokou veřejnost.

Při zpracování bakalářské práce jsem ve farních kronikách kromě zápisů týkajících se děkanů, administrátorů a moderátorů vikariátu a farnosti Rokycany, našla mnoho odkazů na prováděné opravy kostelů a kapliček. Jsou zde uváděna jména donátorů, kteří se na těchto opravách nebo i vybavení kostelů podíleli. Zpracování tohoto tématu by v budoucnu mohlo přispět k podrobnému poznání stavebně-historického vývoje jednotlivých církevních objektů ve farnosti Rokycany.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura

ČERNÁ, Věra. *Poklady národního umění, Rokycany, svazek 76–77*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, 1947. ISBN neuvedeno.

FOUD, Karel. *Městské památkové rezervace a zóny v Plzeňském kraji*. Vyd. 1. Plzeň: Plzeňský kraj, 2007. ISBN neuvedeno.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka. *Arnošt z Pardubic: arcibiskup, zakladatel, rádce*. Vyd. 1. Praha: Vyšehrad, 2008. ISBN 978-80-702-191-19.

HOFMAN, Karel. *Rokycany, dvacet pět nových pohledů do historie města 1110–1986*. Vyd. 1. Rokycany: K. Hofman, 1991. ISBN neuvedeno.

HOFMAN, Karel. *Kostel Panny Marie Sněžné v Rokycanech*. Vyd. 1. Rokycany: K. Hofman, 1991. ISBN neuvedeno.

HOFMAN, Karel. *Staré rokycanské domy, díl III*. Vyd. 1. Rokycany: Městská knihovna v Rokycanech, 1997. ISBN neuvedeno.

HOFMAN, Karel. *Staré rokycanské domy, díl IV*. Vyd. 1. Rokycany: Městská knihovna v Rokycanech, 1998. ISBN neuvedeno.

HRACHOVÁ, Hana a David BOREK. *Rokycany*. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2011. Dějiny českých, moravských a slezských měst. ISBN 978-807-4221-002.

OUŘEDNÍKOVÁ, Alena. *20 let plzeňské diecéze 1993–2013. S důvěrou a nadějí*. Vyd. 1. Plzeň: Biskupství plzeňské, 2013. ISBN 978-80-260-4282-2.

PODLAHA, Antonín. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století. Politický okres Rokycanský*. 1. vyd. Praha: Archeologická komise při ČA císaře Františka Josefa, 1900. ISBN neuvedeno.

VLČEK, Pavel, Petr SOMMER a Dušan FOLTÝN. *Encyklopedie českých klášterů*. 1. vyd. Praha: Libri, 1997, 782 s. ISBN 80-85983-17-6.

RODR, Miroslav. *Náboženské poměry v Rokycanech v době reformační (Od Husa k Bílé hoře)*. Vyd. 1. Rokycany, 1959. ISBN neuvedeno.

Sborníky

Sborník Muzea Dr. Bohuslava Horáka Rokycany 7/1995. Rokycany: Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech, 1995.

Prameny – Archivní fondy

Liber Memorabilium Ecclesiae, Capellarumg Rokicanensium (Farní kronika, díl I.) Římskokatolická farnost Rokycany. Náměstí Josefa Urbana 52, 337 01 Rokycany.

Gedenk Buch (Farní kronika, díl II.) Římskokatolická farnost Rokycany. Náměstí Josefa Urbana 52, 337 01 Rokycany.

Kronika města Rokycany 1883–1907. Státní okresní archiv Rokycany. Jeřabinová 96, 337 01 Rokycany.

Kronika města Rokycany 1907–1918. Státní okresní archiv Rokycany. Jeřabinová 96, 337 01 Rokycany.

Kronika města Rokycany 1919–1937. Státní okresní archiv Rokycany. Jeřabinová 96, 337 01 Rokycany.

Kronika města Rokycany 1938–1947. Státní okresní archiv Rokycany. Jeřabinová 96, 337 01 Rokycany.

Jiné zdroje

Evidenční list nemovité kulturní památky r.č. ÚSKP 28423/4-2410, zpracovatel Svoboda, Kováčová, 4. 6. 2007. MěÚ Rokycany – archiv OŠK.

Evidenční list nemovité kulturní památky r. č. ÚSKP 28175/4-2429, zpracovatel Svoboda, Kováčová, 4. 6. 2007. MěÚ Rokycany – archiv OŠK.

Evidenční list nemovité kulturní památky r.č. ÚSKP 22003/4-2420, zpracovatel Hradecká, Sokol, 20. 9. 2006. MěÚ Rokycany – archiv OŠK.

Evidenční list nemovité kulturní památky r. č. ÚSKP 32361/4-2394, zpracovatel Hradecká, Sokol, 19. 6. 2006. MěÚ Rokycany – archiv OŠK.

Evidenční list nemovité kulturní památky r. č. ÚSKP 28423/4-2410, zpracovatel Svoboda, Kováčová, 3. 6. 2007. MěÚ Rokycany – archiv OŠK.

Projektový atelier pro architekturu a pozemní stavby, s.r.o., Bělehradská 199/70, Praha 2: *Rekonstrukce objektu č.p. 117 přilehlých prostranství a stavebních objektů v ulici Pod Kostelem, Rokycany, Průvodní a souhrnná technická zpráva*, 2013. s. 15–16.

Internetové zdroje

<http://www.bip.cz/>

<http://www.farnostrokycany.ic.cz/>

<http://www.monumnet.npu.cz/monumnet.php>

<http://rokycanyhomepage.ic.cz/plzenskepredmesti12.htm>

Osobní komunikace

CINKEOVÁ, J. Re: Překlad latinského textu [elektronická pošta]. Message to: Vratislav Ryšavý, Překlad latinského textu s komentáři, 25. 11. 2014, cit. [2015-03-02]. Osobní komunikace.

CINKEOVÁ, J. Re: Prosba o podklady k bakalářské práci. [elektronická pošta]. Message to: Marie Zettlová, 24. 2. 2015, cit. [2015-02-24]. Osobní komunikace.

CINKEOVÁ, J. Re: Prosba o podklady k bakalářské práci. [elektronická pošta]. Message to: P. Jaroslav Hülle, 23. 2. 2015, cit. [2015-02-23]. Osobní komunikace.

CINKEOVÁ, J. Re: Životopis [elektronická pošta]. Message to: farnost Rokycany, 24. 2. 2015, cit. [2015-02-24]. Osobní komunikace.

FRANTA, Petr. Dopis, 7. 3. 2015. Osobní korespondence.

8 RESUMÉ

The purpose of this bachelor exam was introducing chronological overview of leading representatives of the Catholic church acting at the vicarage and parish Rokycany after its establishment in 1734 until the present days. Such overview has not been compactly elaborated so far, despite the fact that clergymen have always belonged to important town representatives, who participated on its cultural, sociable, political and also building development.

The first part of the exam describes brief history of town Rokycany, followed by description of main properties of the Catholic church in Rokycany, which are mentioned in context with the exactly here operating church representatives. The next part is intended on evaluation of the Catholic church from the first written records at the end of 12th century until 1734. The main part is dedicated to deans, administrators and comperes operating at Rokycany vicarage and parish in Rokycany since 1734.

The individual figures are introduced not only in terms of their acting in the Catholic church but also in relation to historical events and town Rokycany. Findings about their social life and interests are also presented there. Essential source of information of this thesis were Rokycany parish chronicles, which have been studied in details and stated records subsequently compared to records in chronicals of town Rokycany and to accessible literature concerning history of Rokycany.

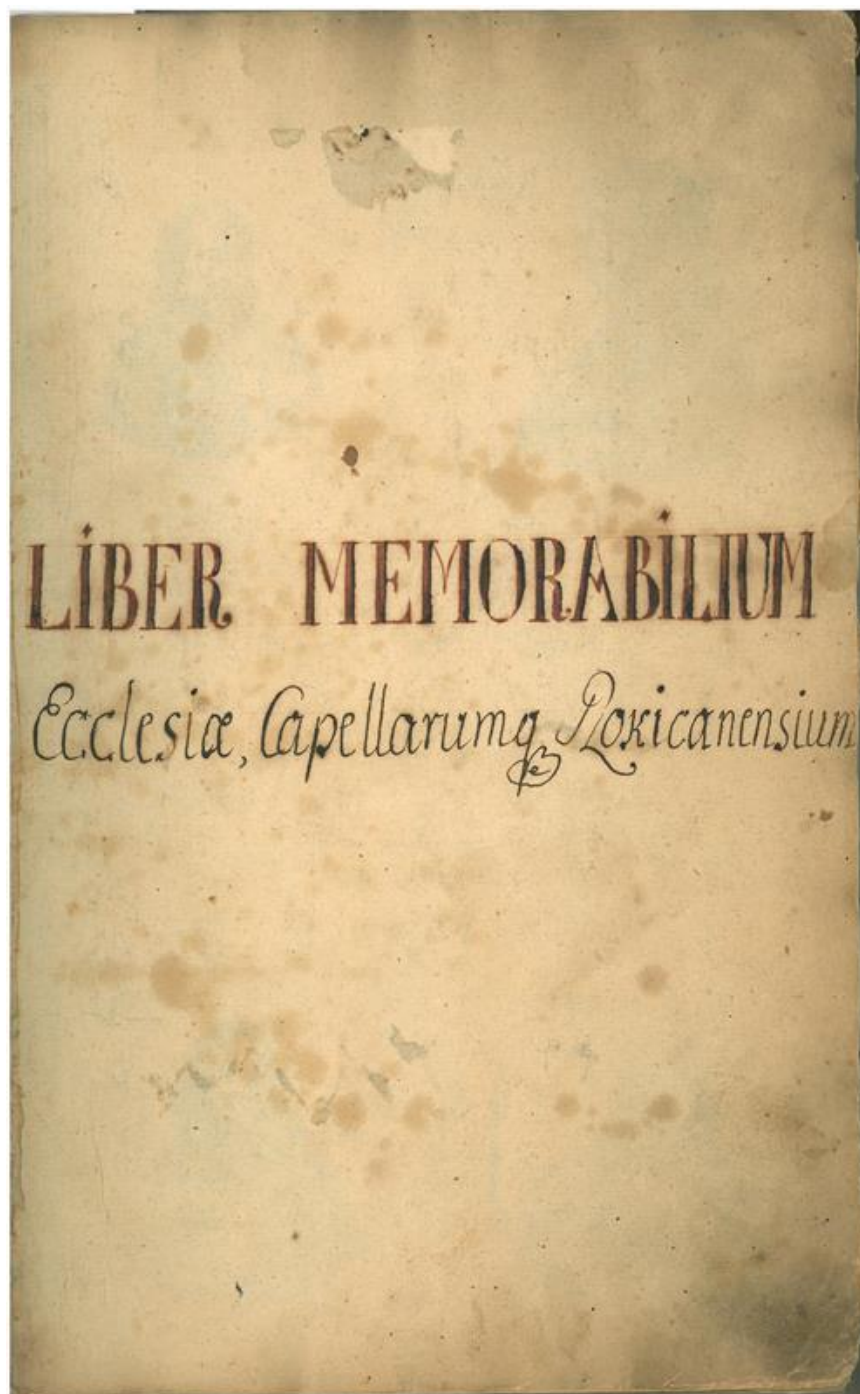
9 PŘÍLOHY

Soupis příloh

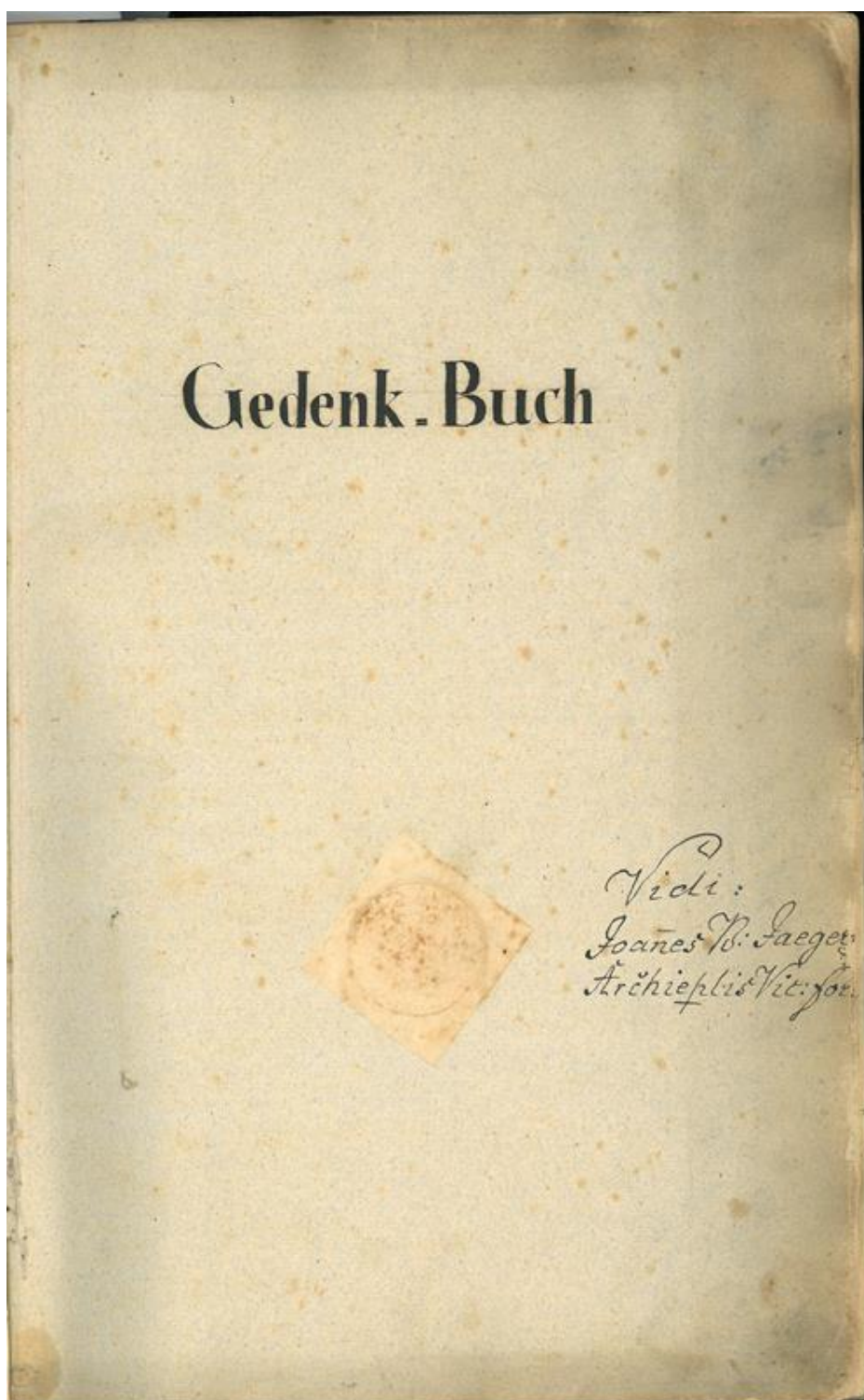
1. Úvodní strana pamětní knihy: Liber Memorabilium Ecclesiae, Capellarumg Rokicanensium.
2. Úvodní strana pamětní knihy: Gedenk Buch.
3. Původní portál kostela Panny Marie Sněžné zobrazující soud v roce 1110 v Rokycanech.
4. Znak města Rokycany.
5. Kostel Panny Marie Sněžné.
6. Kostel Nejsvětější Trojice.
7. Rokycany č. p. 117 (bývalý kostel sv. Petra a Pavla).
8. Budova děkanství č. p. 52 na náměstí Josefa Urbana.
9. Kaple Navštívení Panny Marie na Vršíčku.
10. Farní kronika, díl. I., str. 84.
11. P. Jan Celestýn Künstler.
12. Náhrobní deska P. František Suchý.
13. P. Josef Kreisinger.
14. P. Josef Kasper.
15. Náhrobní deska P. Josef Kasper.
16. P. Eduard Raus.
17. Náhrobní deska P. Eduard Raus.
18. Msgre. Antonín Wunsch.
19. P. Ignác Zahradník.
20. P. Ignác Zahradník.
21. Společný hrob P. Ignáce Zahradníka a P. Jaromíra Rýznera.
22. P. Jaromír Rýzner.
23. Mons. Josef Žák.

24. P. Ján Ďuriga.
25. P. Petr Franta.
26. P. Jaroslav Hůlle.
27. P. Andrzej Jan Wegrzyn.
28. Osobní korespondence s PhDr. Vratislavem Ryšavým.
29. Osobní korespondence s Mons. Josefem Žákem.
30. Osobní korespondence s P. Petrem Frantou.
31. Osobní korespondence s P. Jaroslavem Hůllem.
32. Osobní korespondence s P. Andrzejem Janem Wegrzynem.

Příloha č. 1 – Úvodní strana pamětní knihy: Liber Memorabilium Ecclesiae, Capellarum Rokicanensium (Farní kronika, díl I.).

Příloha č. 2 – Úvodní strana pamětní knihy: Gedenk Buch (Farní kronika, díl II.).

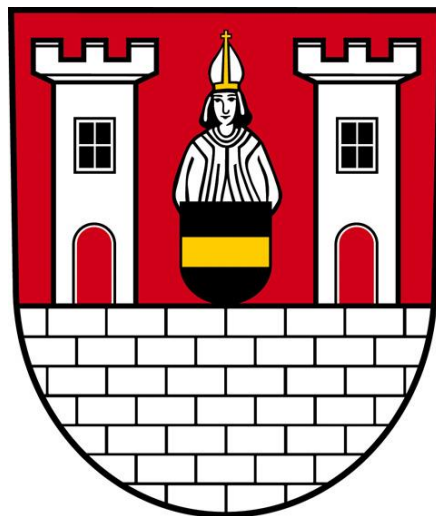
Příloha č. 3 – Původní portál kostela Panny Marie Sněžné zobrazující soud v roce 1110 v Rokycanech – vyobrazení z farní kroniky, díl I., datováno 1709.

Popis vyobrazení: Uprostřed je znázorněn sedící císař Jindřich V. a spolu s ním kníže Vladislav, oba s korunami na hlavách. Vlevo od něj stojí markrabí Děpold, vpravo biskup Heřman. Pod nimi jsou v poutech uvězněni Bořivoj II a Václav Grojský. Oba byli možnými uchazeči o knížecí stolec.¹⁴⁵

¹⁴⁵ HRACHOVÁ, H. a BOREK, D., *Rokycany*, s. 20.

Příloha č. 4 – znak města Rokycany.
Zdroj: MěÚ Rokycany – odbor školství a kultury.

Příloha č. 5 – kostel Panny Marie Sněžné. Foto: Jana Cinkeová

Příloha č. 6 – kostel Nejsvětější Trojice. Foto: Jana Cinkeová

Příloha č. 7 – bývalý kostel sv. Petra a Pavla, dnes č.p. 117. Foto: Jana Cinkeová

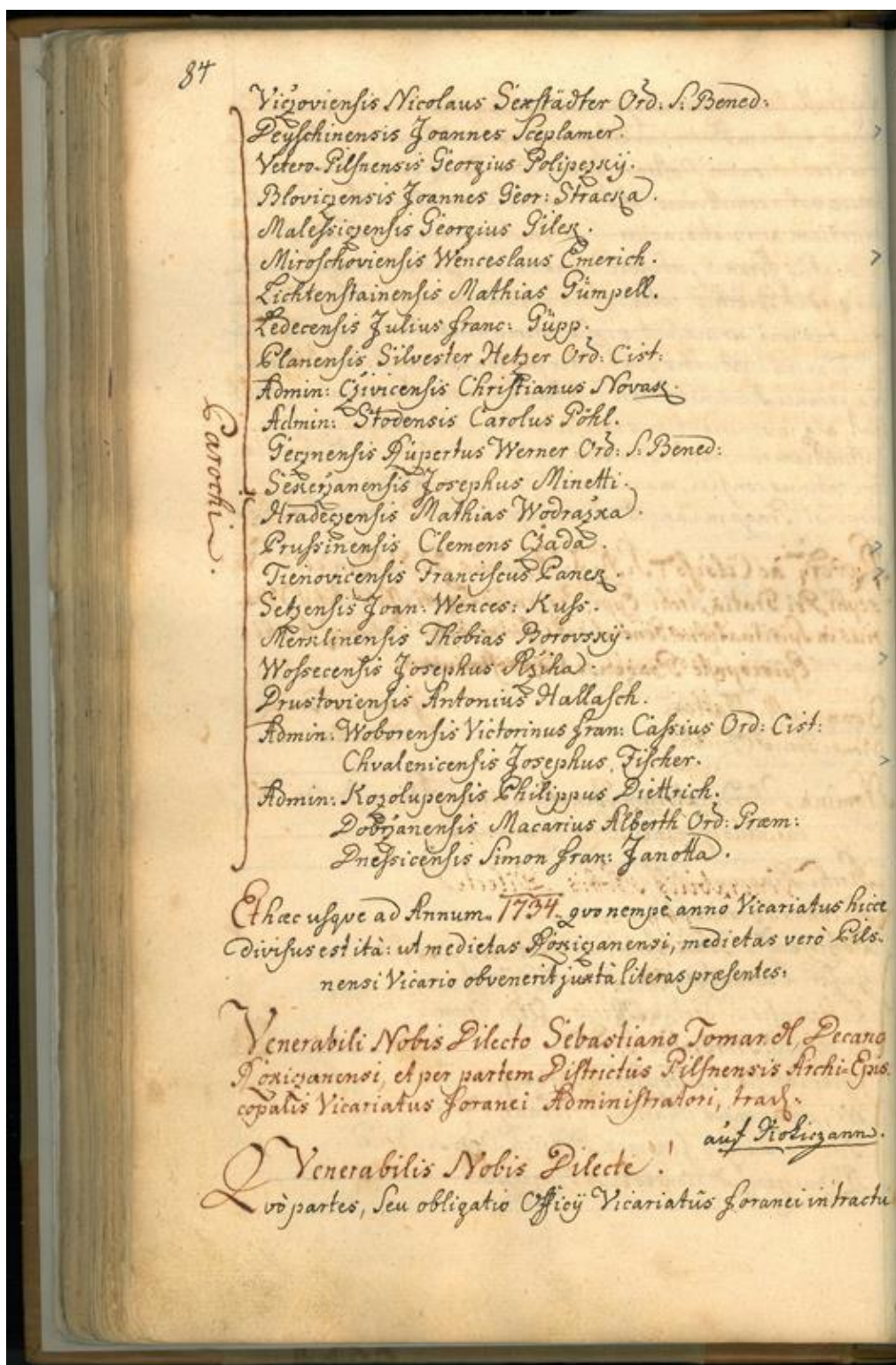

Příloha č. 8 – budova děkanství č. p. 52 na náměstí Josefa Urbana. Foto: Jana Cinkeová

Příloha č. 9 – kaple Navštívení Panny Marie na Vršíčku u Rokycan. Foto: Jana Cinkeová

Příloha č. 11 – Náhrobek Jana Celestýna Künstlera. Foto: Jana Cinkeová

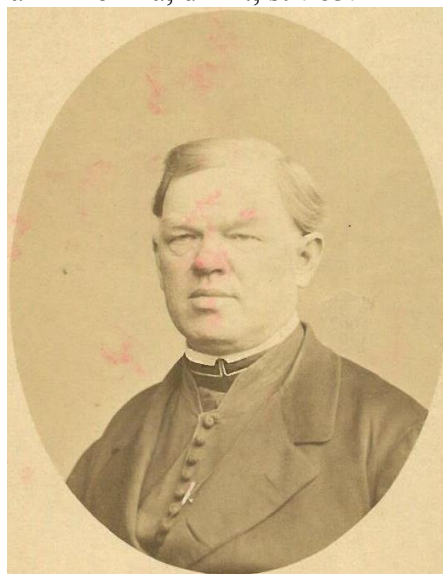
Příloha č. 12 – Náhrobní deska P. Františka Suchého v obvodové zdi kostela Nejsvětější Trojice. Foto: Jana Cinkeová

Příloha č. 13 – P. Josef Kreisinger
Farní kronika, díl.II., str. 62.

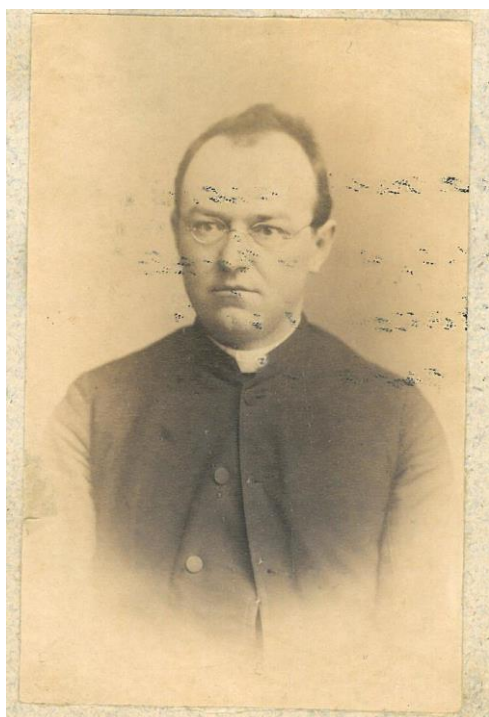
Příloha č. 14 – P. Josef Kasper
Farní kronika, díl II., str. 63.

Příloha č. 15 – Náhrobní deska P. Josefa Kaspera v obvodové zdi kostela Nejsvětější Trojice. Foto: Jana Cinkeová

Příloha č. 16 – P. Eduard Raus
Farní kronika, díl. II., str. 219.

Příloha č. 17 – Náhrobní deska P. Ed. Raue
Foto: Jana Cinkeová

Příloha č. 18 – Msgre. Antonín Wünsch. Farní kronika, díl. II., str. 233.

Příloha č. 19 – P. Ignác Zahradník
při svěcení sochy sv. Terezie 26.6.1932
Farní kronika, díl.II., str. 242.

Příloha č. 20 – P. Ignác Zahradník
Farní kronika, díl.II., str. 238.

Příloha č. 21 – Společný hrob P. Ignáce Zahradníka a P. Jaromíra Rýznera na novém
městském hřbitově. Foto: Jana Cinkeová

Příloha č. 22 – P. Jaromír Rýzner
Foto: Římskokatolická farnost Rokycany

Příloha č. 23– Mons. Mgr. Josef Žák
Foto: Římskokatolická farnost Rokycany

Příloha č. 24 – P. Ján Ďuriga
Foto: Římskokatolická farnost Rokycany

Příloha č. 25 – P. Petr Franta
Foto: Římskokatolická farnost Rokycany

Příloha č. 26 – P. Jaroslav Hůlle
Foto: Římskokatolická farnost Rokycany

Příloha č. 27– P. Andrzej Jan Wegrzyn
Foto: Římskokatolická farnost Rokycany

Příloha č. 28 – Osobní korespondence s PhDr. Vratislavem Ryšavým.

From: Vrata Rysavy [<mailto:vrata.rysavy@gmail.com>], **Sent:** Tuesday, November 25, 2014 4:40 PM **To:** Jana Cinkeová, **Subject:** Překlad latinského textu s komentáři

Paní Jano,

ukázalo se to být docela snadné, stačil na to malý prastarý latinský slovník ještě po mamince. Ale stejně se v R. objevím, už jen kvůli koncertům. V. R.

Výpisy s překladem z latinsky psané kroniky děkanství v Rokycanech, svazek I:

Pag. (pagina=stránka) 82: A tak (dosavadní) děkan a vikariátní sekretář (vikariátu plzeňského) Šebestián (Tomandl) v roce 1732, když téhož roku dosavadní arciděkan plzeňský byl ustanoven jedním z pražských kanovníků a plzeňský vikariát se tím uprázdnil, byl ustanoven administrátorem (správcem) téhož vikariátu „následujícími slovy“ (následuje opis úředního latinského dopisu pražského arcibiskupství o ustanovení dosavadního rokycanského děkana a sekretáře vikariátu plzeňského Šebestiána Tomandla správcem=administrátorem plzeňského vikariátu, datovaného na konci „V Praze v kanceláři arcibiskupské, 13. 11. 1732“).

Pokračuje text na pag. 83, v překladu: Jména podřízených (Š. Tomandlovi) farářů (uvedený termín beneficiator doslova znamená dobrodinec, tady je to ale jen fráze) vikariátu rokycanského (podstatná chyba pisatele, protože to je seznam farářů z tehdejšího celého vikariátu plzeňského(: Arciděkan plzeňský (tehdy oficiálně zastupovaný administrátorem), děkan přeštický, Poříčský František Wentzl (ze Spáleného Poříčí, okr. Plzeň-jih), dolnolukavický Tomáš Vorel, libický (Libitzensis) Albert Otický z řádu premonstrátů (zřejmě odněkud z panství kláštera v Teplé nebo kláštera v Chotěšově), bělský Norbert Hecht (Bělá nad Radbuzou, okr. Domažlice), všerubský Kryštof Braun (Všeruby, okr. Plzeň-sever, asi), vejprnický Martin Vinař (Vejprnice okr. Plzeň-sever), touškovský Jan Ditrich z řádu benediktinů (Město Touškov, okr. Plzeň-sever, na panství kláštera v Kladrubech u Stříbra), radnický Václav Růžička, vícovský Mikuláš Sexstädter z řádu benediktinů (Vícov u Přeštic, okr. Plzeň-jih), dýšinský Jan Seeplumer, staroplzenecký Jiří Polipecký, blovický Jan Jiří Straka, malesický Jiří Jílek, mirošovský Václav Emerich, líšťanský Matyáš Gumpel (Líšťany okr. Plzeň-sever), ledečský Julius František Gupp, planský (Planensis) Silvestr Het-

zer z řádu cisterciáků (asi chyba, nejspíš má být Plasensis, plaský), administrátor čimický Kristián Novák, administrátor stodský Karel Pohl, jeznenský Rupert Werner z řádu benediktinů (Jezná na panství kláštera kladrubského), sedčanský (Sedčzanensis) Josef Minetti, hradecký (Hradec u Stodu) Matyáš Vodrážka, prusinský Klement Čada, těnovický František Pánek, sečský (Seč u Blovic) Jan Václav Kůs, merklínský Tobiáš Borovský, osecký (Osek u Rokycan) Josef Říha, druztovský (Druztová) Antonín Halaš, administrátor Oborský (Obora u Kaznějova) Viktorin František Cassius z řádu cisterciáků, administrátor chválenický Josef Fischer, administrátor kozolupský Filip Diettrich, administrátor dobřanský-Macarius Albert z řádu premonstrátů, administrátor dnešický Šimon František Janota.

(pag. 84). A tak to trvalo až do roku 1734, kdy v témž roce byl vikariát (plzeňský) rozdělen takto: polovina rokycanská (byla spravována z Rokycan), (druhá) polovina zůstala plzeňská, podle následujícího textu (následuje opis latinsky psané listiny z arcibiskupství s datem na konci 30. 1. 1734. Formálně dále trval ale ještě vikariát plzeňský, jen jinak spravovaný).

(p. 85) Pak (podle toho) byl rozdělen (spisový) archiv, což bylo ustanoveno následujícím textem (dále opis latinského listu arcibiskupské kanceláře, vzadu datovaného 23. 3. 1734).

(p. 86) Téhož roku 1734 byl Šebestián (Tomandl) ustanoven vikářem (rokycanským), když byl předtím zbaven správy celého dřívějšího vikariátu plzeňského (opět následuje opis příslušné úřední listiny pražského arcibiskupství s datem na konci 21. 9. 1734).

(p. 87) Jména všech kněží a administrátorů, podřízených (nově) zřízenému (rokycanskému) vikářskému úřadu: děkan staroplzenecký Adam Jiří Lipovský, těnovický Gabriel Ondřej Věchet, poříčský (Spálené Poříčí) František Antonín Pánek, osecký Ignác Possler, čížkovský (Čížkov, okr. Plzeň-jih) Jakub Ignác Vorel, sečský Jan Václav Kůs, blovický Vojtěch |Straka, planský Planensis, spíš plaský) Silvestr Hetzer z řádu cisterciáků, radnický Václav Růžička, mirošovský Václav Emerich, chválenický Josef Václav Fischer, prusinský Antonín Josef Matoch, administrátor oborský (Obora u Kaznějova) Viktorin František Cassiu, administrátor mitrovický (Nové Mitrovice, okr. Plzeň-jih) Gabriel Věchet.

From: Vrata Rysavy [<mailto:vrata.rysavy@gmail.com>], **Sent:** Friday, November 21, 2014 12:28 PM, **To:** Jana Cinkeová, **Subject:** Re: Překlad latinského textu

Paní Jano,

co třeba to zkusit nastávající úterý 25. 11.? Kdybych přijel někdy nedlouho po 9. hodině dopoledne, a hned Vás navštívil na úřadě? Asi pracujete na odboru nebo útvaru nebo referátu výstavby, to bych se už doptal. Že byste na to zatím připravila patřičné lidi na děkanství? V. R.

Dne 20. listopadu 2014 9:16 Jana Cinkeová <jana.cinkeova@rokycany.cz> napsal(a):

Dobrý den,

mám na Vás velkou prosbu. Zpracovávám bakalářskou práci na téma Představitelé katolické církve v Rokycanech od vzniku samostatného vikariátu v roce 1734.

V kronice farního úřadu – svazek č. 1 jsem dohledala, že existuje zápis v latině k tomuto vzniku vikariátu. Chtěla bych Vás požádat, zda byste mi nemohl přeložit tento zápis. Na faře mám domluvené, že mohu přijít kdykoli a kroniku budu mít připravenou. Nebudete mít v dohledné době cestu do Rokycan a byl byste tak moc laskav a pomohl mi? Zkoušela jsem Vám i telefonovat, mé soukromé číslo je 607 946 210.

Děkuji a přeji hezký den

Jana Cinkeová

Příloha č. 29 – osobní korespondence s Mons. Josefem Žákem

From: Marie Zettlová [<mailto:zettlova@bip.cz>], **Sent:** Tuesday, February 24, 2015 9:14 AM, **To:** jana.cinkeova@rokycany.cz, **Subject:** Re: Prosba o podklady k bakalářské práci

Vážená paní Cinkeová,

omlouvám se za stručnost mého článku. Snad to bude stačit. V případě že ne, prosím ozvěte se. Přeji Vám úspěšné dokončení diplomové práce a pokud byste mě chtěla jedním výtitkem obdarovat, určitě nepohrdnu a s vděčností přijmu.

S pozdravem,

Josef Žák

Narodil jsem se 20. 7. 1957 v Kraslicích, okres Sokolov. Dětství jsem prožíval v malebné vesničce Šindelová, kde jsem navštěvoval ZDŠ a další ročníky v nedaleké Rotavě, později ve Svatavě. Na teologickou fakultu jsem odcházel z pozice agronoma v nedalekém státním statku. Po ukončení studia jsem byl v roce 1985 vysvěcen Františkem kardinálem Tomáškem v katedrále sv. Víta v Praze. Působil jsem na několika místech: Plzeň, Rokycany, Plzeň, Plánice, Plzeň. V současné době jsem ve službě generálního vikáře Mons. Františka Radkovského, biskupa plzeňského.

Rokycanský vikariát je v Plzeňské diecézi počtem obyvatel vikariátem nejmenším. Vikariát je rozdělen do dvou farních obvodů (Rokycany, Radnice) v nichž působí tři kněží. Jedná se o značně industrializovaný vikariát. Protože pocházím z podhůří Krušných hor, bylo pro mě na začátku mého působení v Rokycanech těžké zvyknout si na roviny. Terén zde nebyl tak členitý jako v místě rodiště a tak trochu trvalo, než jsem si na tuto skutečnost zvykl. Nakonec člověk pozná, že doma je tam, kde prožívá hezké mezilidské vztahy, nezávisle na členitosti terénu. A to je i má jedna z nejživějších vzpomínek na Rokycansko. Lidé, kteří mě velice hezky přijali a snažili se vytvářet pěkné vztahy mezi sebou navzájem. Určitým překvapením pro mě byl zájem lidí o kontakt s Bohem a to lidí, kteří prošli socialistickou výchovou. To jsem v tomto kraji nečekal.

Josef Žák

From: Jana Cinkeová [<mailto:jana.cinkeova@rokycany.cz>], **Sent:** Friday, February 20, 2015 9:20 AM, **To:** 'zak@bip.cz', **Subject:** Prosba o podklady k bakalářské práci

Dobrý den,

dovoluji si obrátit se na Vás s následující prosbou. Píši bakalářskou práci na téma Představitelé katolické církve v Rokycanech po vzniku samostatného vikariátu. Potřebovala bych tam uvést i Váš životopis, případně nějaké osobní vzpomínky na Rokycany, co Vás zde mile či nemile překvapilo, jak se Vám zde žilo a čeho si nejvíce ceníte, že se Vám v období Vašeho působení zde podařilo dosáhnout.

Byl byste tak laskav a něco mi v co nejbližší době napsal? Moc děkuji.

S pozdravem

Jana Cinkeová

Příloha č. 30 – Dopis od P. Petra Franty.

Petr FRANTA

administrátor v ROKYCANĚCH

od 1. 9. 1994 do 30. 9. 1996

Narozen 1955 v Hodoníně, zde v r. 1975

MATUROVAL NA GYMNASIU.

Pak pracoval na METRU v PRAZE 1975–1984

(k Aobv 82–84 na základní vojenské službě)

1984–89 – BOHOSLOVECKÁ FAKULTA V LITOMĚŘICÍCH

Pak jako duchovní v arcidiecesi Pražské.

Po ustanovení diecese Plzeňské 31. 5. 1993 zde

funguje jako duchovní až dosud ~~zde~~.

(Starý Plzeňec)

Během svého působení v Rokycanech se začal
opravovat křtitomní kostel Nejsvětější Trojice a do-

končila se oprava poutní kaple Navštívení

Panny Marie na VRŠIČKĚCH u Rokycan.

S pozdravením a v úctě

Petr Franta

Starý Plzeňec

7. 3. 2015

Příloha č. 31 – osobní korespondence s P. Jaroslavem Hülle.

From: P. Jaroslav Hülle [<mailto:jaroslav.hulle@centrum.cz>], **Sent:** Monday, February 23, 2015 10:37 PM, **To:** Jana Cinkeová, **Subject:** Re: Prosba o podklady k bakalářské práci

Paní Cinkeová zdravím Vás z Klatov a zasílám slíbené. Snad postačí. Je to narychlo. Rád vzpomínám P. Jaroslav

Narodil jsem se 4. 3.1954 v Úhercích u Nýřan, kde jsem také chodil na první stupeň základní školy. Po pokračování ZDŠ ve Zbúchu jsem se vyučil v oboru číšník v RaJ Plzeň-město a posléze maturoval na Střední hotelové škole v Mariánských Lázních. Po vyučení jsem v oboru pracoval 17 let a na vysokoškolská studia teologie jsem odcházel s pozice vedoucího střediska číšníků Restaurace Prazdroj v Plzni. V roce 1995 jsem promoval na Teologické fakultě UK v Praze a po následném jáhenském a kněžském svěcení v plzeňské katedrále jsem působil v Norimberku (SRN), Tachově, Rokycanech a Klatovech.

Na působení v Rokycanech, kam jsem byl otcem biskupem poslán v říjnu v roce 1996 a kde jsem působil 16 let, mám moc hezké vzpomínky. Šlo o duchovně živou farnost, která mě hezky přijala. Nesmírně povzbuzující pro mě byli dospělí lidé, kteří přicházeli na faru s žádostí o křest. S člověkem se musí něco díť, když sám od sebe, aniž by byl někým přemlouván, dojde k zjištění, že Bůh existuje a že v komunikaci s ním je mu dobře. Pro mě bylo vždy velkým povzbuzením, když původně nevěřící lidé došli k závěru, že ne něco musí být, ale že někdo je, totiž živý Bůh, který nás má rád a naslouchá nám, když se modlíme a promlouvá k nám, když čteme Biblii. A takových lidí jsem na Rokycansku potkal mnoho a přes 60 z nich jsem měl tu čest pokřtít. Když si tuto skutečnost uvědomuji s odstupem, říkám si, že není pro Rokycansko špatné, když lidé v takové míře mají zájem o duchovní hodnoty.

Opravené církevní památky ukazují na kulturní vnímání lidí žijících v tomto regionu.

Rád paní Cinkeová na Vás vzpomínám a jsem vděčný za spolupráci s Vámi.

P. Jaroslav Hülle, vikář klatovského vikariátu

Příloha č. 32 – osobní korespondence s P. Andrzejem Janem Wegrzynem

From: farnostrokycany@centrum.cz [<mailto:farnostrokycany@centrum.cz>], **Sent:** Tuesday, February 24, 2015 4:05 PM, **To:** Jana Cinkeová, **Subject:** RE: Životopis

Dobrý den, posílám Vám životopis. Nevěděl jsem, co tam napsat, když budete mít nějaké otázky k tomu, co bych měl doplnit, tak to zkusím, a to co Vám posílám, využijte dle Vašeho názoru.

S pozdravem Samuel

Andrzej Jan Wegrzyn, řádovým jménem P. Samuel, řádový kněz polské provincie františkánů, lidově nazývané také „bernardyni“, což se odvozuje od sv. Bernardýna.

Narodil jsem se 8. 6. 1964 ve vesnici Lipnica Wielka v Polsku u hranic s tehdejším Československem.

Po ukončení základní školy jsem nastoupil na gymnázium a po maturitě v r. 1983 jsem nastoupil cestu řeholního života. Po přípravném roce vstupní formace v klášteře v Leżajsku jsem začal vysokoškolskou přípravu ke kněžství v semináři naší řeholní provincie, nejdříve v klášteře Krakow, později Kalwaria Zebrzydowska. Tam jsem byl vysvěcen na kněze v r. 1990. Po roce jsem opustil Polskou a nastoupil jsem jako výpomoc bratřím františkánům na Slovensko. Tam jsem byl šest let

a bydlel jsem v klášteře spolu se slovenskými bratry. Bylo to období, kdy se slovenská provincie františkánů postupně vracela do klášterů, které musela opustit po barbarské noci v r. 1950. Když přišli noví bratři, kteří vstoupili do řádu, tak jsem se po šesti letech vrátil do Polska. Tam jsem přes 15 let znovu byl zapojen do pastorače v našich kláštorech a farnostech. Náplň byla dosti pestrá, např. osm let jsem měl pravidelně bohoslužby a pastorační povinnosti ve věznicích, pastorační návštěvy nemocných v nemocnicích, domech sociální péče apod. Také jsem vyučoval náboženství na střední škole (to jsem měl opravdu rád), dále jsem dělal duchovní cvičení pro různé farnosti a pro řádové sestry. Byl jsem též pověřen mnohými dalšími povinnostmi, které patří do běžného života řeholních bratří a kněží.

Až jsem najednou na pozvání otce biskupa Františka Radkovského za souhlasu vedení řádu přijel na pastorační výpomoc v plzeňské diecézi. Uměl jsem jenom slovensky, česky jsem pouze rozuměl a přesto se otec biskup rozhodl svěřit mi farnost v Rokycanech. Když jsem to slyšel, ihned jsem na internetu vyhledával všechno o Rokycanech, jak o farnosti, tak o městě a okolí. Líbilo se mi to.

Samozřejmě jsem v souvislosti s mojí neznalostí češtiny zažil na začátku různé veselé situace např. když jsem potřeboval koupit nábytek a pomáhal jsem si slovenštinou, prodávající mě ujišťoval, abych se nebál, že je to nějaký nekvalitní nábytek z Polska. Vzal jsem to v pohodě a líbilo se mi, že si rokycanští váží toho, co je české.

Kdybych měl říci, co mě v Rokycanech překvapilo mile či nemile, to po pravdě toho nemilého není moc a kdy hledám, abych něco sdělil, tak mi napadá toho moc nenapadá. Před nástupem do pastorače v Česku jsem Česko několikrát navštívil, takže nebyl pro mě počet lidí přítomných na bohoslužbě žádným překvapením. Spíš mě překvapilo hlasité povídání v kostele před a po bohoslužbě. Když to srovnávám se zkušeností z Polska, kdy z kostela vychází třeba i přes tisíc lidí, v kostele je ticho a kdo chce, nerušeně může pokračovat v modlitbě.

Však toho, co mě překvapilo a překvapuje mile, je o mnoho více. Již hned po příchodu do farnosti mile mě překvapil počet lidí, kteří pravidelně čtou bibli a rozjímají a také v rámci společenství o čteném slově povídají a podobně.

Obdivuji také lidi, kteří bez toho, aby to měli povinné, každý den přicházejí na jednu

hodinu

do zimního kostela k modlitbě.

Již při prvním pohledu na internetu se mi Rokycany líbily a nyní se mi líbí ještě víc, a to hlavně díky tomu, že jsem zde poznal spoustu vstřícných lidí. A to myslíme nejen na věřící, ale obecně. Třeba několikrát jsem navštívil nejvyšší třídu v základní škole, byl jsem z nich nadšený a tak bych mohl jmenovat dál.

Jestli se mi dnes někdo ptá, zda se mi stýská po domově, musím dnes říci pravdu, já se zde v Rokycanech a na Rokycansku cítím doma. Cítím se tu doma a rád se sem vždy vracím. Stýská-li se mi po Polsku, tak jenom po některých formách náboženského života: jsou takové typické jenom polské zvyklosti (třeba přání si o vánocích spojené s rozlomením oplatky, která je jak hostie) nebo pobožnosti (např. „hořké slzy“- pašijová pobožnost v období velkého půstu).

Když se mi někdo ptá na koníčky, mám s tím vždy problém. Víím, měl bych tu říci nějaké vznešené věci duchovního rázu a podobně, ale přiznám se - můj hlavní koníček je má špatná vlastnost, která mě obírá o většinu volného času a tím je trvalá potřeba něco uklízet. Když se již unavím uklízením po sobě, tak rád odpočívám u nějaké práce třeba na zahradě, co mi připomíná mé dětství a mládí, když pocházím z vesnice.